

Kandidatnummer: 506 og 515

Lobbyvirksomhet rettet mot Stortinget

En analyse av lobbyregisteret til Miljøpartiet De Grønne og Rødt

Veileder: Inger Marie Stigen

Bacheloroppgave

Bachelorutdanning i administrasjon og ledelse i offentlig virksomhet.

OsloMet – storbyuniversitetet

Handelshøyskolen

Fakultet for samfunnsvitenskap

Sammendrag

Denne bacheloroppgaven undersøker lobbyvirksomheten rettet mot Stortinget, illustrert gjennom lobbyregistrene til Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Dette gjøres på bakgrunn av et lobbyregister partiene selv fører. Registeret tar for seg hvilken uke møtet foregår, hvilke organisasjoner/personer som møter, hva temaet for møtet er og hvem fra partiet som deltar i møtet. I oppgaven undersøker vi perioden 2018 til 2021. Den overordnede problemstillingen for undersøkelsen er: Hva kjennetegner lobbyvirksomheten rettet mot Rødt og Miljøpartiet De Grønne, og hvordan kan man forstå denne aktiviteten?

For å belyse problemstillingen i oppgaven har vi utviklet fire variabler: Hvilke type organisasjoner som tar kontakt, størrelsen til organisasjonene som tar kontakt, partienes nærhet til saken og hvilken type sak som diskuteres på møtene. Funnene viser at det er totalt 435 henvendelser i perioden 2018-2021, 266 av dem er til Rødt og 169 til MDG. Av organisasjoner som kontakter partiene, er flertallet av henvendelsene fra offentlige interessegrupper, næringsorganisasjoner og fagforeninger. Når det gjelder størrelsen til organisasjonene som henvender seg, kategoriseres flertallet som store organisasjoner. Funnene viser at av saker som diskuteres, støtter partiene saken i mer enn halvparten av tilfellene. Det er oftest klima, miljø og energi som er tema for møtene.

Forord

Først og fremst vil vi takke vår veileder, Inger Marie Stigen for god og tett oppfølging, konstruktiv kritikk og gode veiledningsmøter. Takk til Per Arne Tufte som bidro med innspill ved utviklingen av kodeskjemaet til undersøkelsen. Til slutt vil vi takke partiene Rødt og Miljøpartiet De Grønne for at de har valgt å opprette et frivillig lobbyregister, som gjorde denne undersøkelsen mulig.

Eventuelle feil og mangler i denne bacheloroppgaven er vårt ansvar alene.

Oslo, 19. mai. 2021

1 Tema og problemstilling	5
1.1 Innledning	5
1.2 Bakgrunn for valg av tema	6
1.3 Problemstilling og avgrensning	7
2 Teorikapittel	9
2.1 Fra korporatisme til et mer pluralistisk samfunn?	9
2.2 Er Stortinget en attraktiv arena for påvirkning?	11
2.3 Hvilke interessegrupper henvender seg til offentlige myndigheter?	12
2.4 Overrepresentasjon av ressurssterke grupper?	16
2.5 Påvirkning av støttespillere eller motstandere?	18
3 Data og metode	21
3.1 Forskningsdesign	21
3.2 Kodeskjemaet	22
3.3 Type interessegruppe	23
3.4 Organisasjonsstørrelse	25
3.5 Partiets nærhet til saken	26
3.6 Sakstype	27
3.7 Utvalg	28
3.8 Reliabilitet, validitet og overførbarhet	30
4 Presentasjon og drøfting av funn	35
4.1 Kontakt fordelt på type organisasjon	36
4.2 Kontakt fordelt på størrelsen til organisasjonene	39
4.3 Kontakt fordelt på partienes nærhet til saken	42
4.4 Kontakt fordelt på sak og parti	45
5 Oppsummering, diskusjon og konklusjon	49
5.1 Forslag til videre forskning	53
Litteraturliste	54

1 Tema og problemstilling

1.1 Innledning

Interessegrupper som forsøker å påvirke offentlig politikktutvikling, er et kjent tema i Norge. Denne formen for påvirkning er ofte kjent som Lobbyisme. Det norske demokratiet bygger blant annet på styringsprinsippet, som innebærer at berørte parter ofte blir inkludert i utviklingen av offentlig politikk. Gjennom den korporative kanal ble det i etterkrigstiden lagt føringer for partssamarbeid. Organisasjoner kunne blant annet delta i råd, utvalg og komiteer. Dette førte til at organisasjoner kunne påvirke offentlig politikktutvikling. Denne formen for samhandling har i litteraturen blitt omtalt som den «neokorporative modell» (Sivesind & Arnesen, 2022 s. 8). En begrunnelse for å utvikle et slikt samarbeid mellom organisasjoner og det offentlige har vært å skape en balanse mellom bestemte interesser i samfunnet. Et argument mot denne formen for deltakelse, er å unngå at organisasjoner med store ressurser, opplever stor grad av politisk innflytelse, på bekostning av organisasjoner med mindre ressurser (Sivesind & Arnesen, 2022 s. 8).

De siste ti-årene har denne samhandlingen mellom interesseorganisasjoner og offentlige organer (styrer, råd, utvalg), blitt redusert og delvis erstattet med en mer uformell form for påvirkning; Lobbyisme. Stortinget definerer lobbyisme som «politisk aktivitet for å påvirke representantene ved direkte kontakt. Det er ofte organisasjoner og større bedrifter som benytter seg av slik lobbyvirksomhet» (Stortinget, 2022a). Den norske statsviteren Hilmar Rommetvedt definerer lobbyisme som en deltakelsesform som i liten grad er institusjonalisert og formalisert. Rommetvedt skiller tydelig mellom korporatisme og lobbyisme. For det første er korporatisme en kanal med høy formalisert deltakelse i den politiske prosessen. For det andre så er ikke lobbyister beslutningstakere, slik partene i den korporative kanal kan være. For det tredje er korporatismen mer lukket. Det er begrensninger for hvilke interesser som kan delta og i tillegg er det begrensninger med antall personer i et utvalg. Lobbyismen er motsatt og mer åpen, og er derfor bedre tilpasset et pluralistisk system med mangfold (Rommetvedt, 2017, s. 79).

Bekymringen rundt lobbyisme går blant annet ut på at tilgangen til beslutningsprosessen er ulik, og at alle grupper ikke blir hørt. Ytterligere stilles det spørsmål når påvirkningen foregår bak lukkede dører, noe som utfordrer åpenheten i samfunnet og demokratiet. Som et svar på dette har offentlige myndigheter i flere land opprettet et lobbyregister. I et lobbyregister skal kontakten mellom politikere og lobbyister registreres. Dette kan føre til mer åpenhet rundt politiske beslutninger og skape mer tillit mellom befolkningen og politikere.

Hilmar Rommetvedt presenterer en tese om at mangfoldet i det norske samfunnet har økt og det politiske styringssystemet har utviklet seg til å bli et mer nypluralistisk demokrati. Det ny pluralistiske demokratiet kjennetegnes blant annet ved at Stortinget har blitt mer aktiv og uforutsigbar. Stortinget treffer beslutninger ved voteringer og deltar i flere faser av beslutningsprosesser, men beslutninger er i større grad påvirket av forhandlinger og konsultasjoner med organiserte interesser (Rommetvedt, 2017, s. 23). En av disse er frivillige organisasjoner, som er en viktig aktør i det norske demokratiet. Gjennom deltakelse i en organisasjon kan medborgere ytre sine meninger og påvirke den offentlige politikkkutforming. På denne måten kan politikere få viktig kunnskap fra de berørte parter.

Lobbyisme er en mindre formell form for påvirkning og i Norge har vi lite kunnskap om hvem som tar kontakt med politikerne i Stortinget. Et offentlig lobbyregister kunne gitt denne innsikten. I 2018 kom det et forslag fra Venstre om innføring av lobbyregister, forslaget ble nedstemt (Stortinget, 2018). I slutten av mars 2022 ble det igjen fremmet et nytt forslag fra Venstre om innføring av et offentlig lobbyregister (Stortinget, 2022b).

1.2 Bakgrunn for valg av tema

I Norge er det bare partiene Rødt og Miljøpartiet De Grønne (MDG) som frivillig har valgt å opprette et offentlig lobbyregister. Dette datamaterialet kan sammen med forskning fra andre land, gi oss innsikt i lobbyvirksomheten som er rettet mot Stortinget illustrert gjennom lobbyregistrene til Rødt og MDG. Vi ønsker med undersøkelsen å bidra til økt kunnskap rundt lobbyaktiviteten rettet mot Stortinget. Dette er det ikke forsket på tidligere i Norge. Undersøkelsen vår er derfor et lite bidrag til å fylle et kunnskapshull.

Lobbyregisteret til Rødt og MDG ligger lett tilgjengelig på deres hjemmesider. Rødt sitt lobbyregister inneholder: dato for møtet, tema for møtet og hvem som deltok. Registeret deres strekker seg tilbake til 2017 (Rødt, 2022a). MDG sitt lobbyregister inneholder: Hvilken uke i året møtet skjedde, hvilken organisasjon som møtte, temaet for møte og hvilke representanter fra MDG som deltok på møtet. MDG sitt register strekker seg helt tilbake til 2014 (MDG, 2022a). Partiene har valgt å opprette et lobbyregister for å fremme åpenhet og innsyn i deres politiske prosesser.

I dagens samfunn er åpenhet utrolig viktig. Et lobbyregister som tar for seg hvem representantene på Stortinget møter, vil være et verktøy for åpenhet. Ikke alle partier har valgt å gjøre dette. Vi vil derfor bruke disse to registrene som datamateriale i denne oppgaven og vi vil se til relevant forskning fra andre land.

1.3 Problemstilling og avgrensning

Fokuset i denne oppgaven er å studere lobbyaktiviteten rettet mot Stortinget, illustrert gjennom de to tilgjengelige lobbyregistrene til MDG og Rødt. Hovedproblemstillingen i oppgaven er:

Hva kjennetegner lobbyvirksomheten rettet mot Rødt og Miljøpartiet De Grønne, og hvordan kan man forstå denne aktiviteten.

For å svare på problemstillingen skal vi først forklare hva vi mener med å forstå og kartlegge.

Med å forstå mener vi blant annet å finne likheter og forskjeller mellom MDG, Rødt og tidligere forskning. Med å kartlegge tar vi for oss registrene til partiene og kategoriserer henvendelsene etter fire variabler:

1. Hvilke typer organisasjoner kontakter partiene?
2. Hvor store er organisasjonene som kontakter partiene?
3. Er partiet støttespiller eller motstander av saken som diskuteres?
4. Hvilke saker diskuteres i møte med partiene?

I oppgaven har vi foretatt en undersøkelse av lobbyregistrene til Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Vi har gått systematisk gjennom henvendelsene til partiene fra starten av 2018 til

slutten av 2021. Kategoriseringen av henvendelsene er noe vi har kommet frem til gjennom søk på internettet og partiprogrammet til MDG og Rødt. Vi har bevisst gjort en avgrensning i undersøkelsen, ved å ikke henvende oss direkte til organisasjonene eller partiene. Vi kunne gjort dette for å få mer korrekt informasjon om lobbymøtene. Vi valgte å ikke gjøre dette gitt tidsbegrensingen i bacheloroppgaven.

2 Teorikapittel

2.1 Fra korporatisme til et mer pluralistisk samfunn?

Den norske statsviteren Stein Rokkan analyserte det norske partisystemet på 1960-tallet. I over 30 år hadde ikke-sosialistiske partier klart å overleve i opposisjon. Det var utgangspunktet til artikkelen Rokkan publiserte i 1987. Konklusjonen Rokkan kom frem til var «Stemmer teller, men ressurser avgjør» (Rokkan, 1987, s.95). Analysen viste at interesseorganisasjoner som hadde store ressurser, påvirket politikktutforming i Norge.

I analysen delte han perioden 1814 til 1964 inn i tre perioder. Den første perioden er fra 1814 til 1884 og han kaller den *embetsmannsstaten*. Den perioden kjennetegnes med et sentralisert byråkratisk styre. Den neste perioden, som varte i 60 år, kaller han *flerpartiregimet* (1884-1945), med «stadige regjeringsskifter og hyppige forandringer i parlamentariske konstellasjoner og allianser» (Rokkan, 1987, s.67). Den siste perioden kaller han *ettpartistaten*, denne perioden var fra 1945 til 1963. Det var da Arbeiderpartiet hadde flertall på Stortinget og kunne danne en ettpartiflertallsregjering.

Arbeiderpartiet hadde i 1965, vært sittende regjering i 30 år. Rokkan stiller da spørsmål om hvordan opposisjonen kan påvirke sittende regjering, når stemmegivning ser ut til å ha liten innvirkning. Han svarer at «opposisjonen har kanskje tapt i kampen om stemmene, men de interesser den representerer og de synspunkter den står for, kan fremdeles bli forsvart og fremmet gjennom andre kanaler for innflytelse i offentlige avgjørelsesprosesser. Stemmer teller når det gjelder personvalget i styrende organer, men det er andre ressurser som avgjør den faktiske politiske linje som de ansvarlige myndigheter til enhver tid følger» (Rokkan, 1987, s. 95-96).

Etter andre verdenskrig blir beslutningssystemet beskrevet som et tokanalsystem.

Regjeringen satt formelt med den høyeste myndighet i dette systemet, men var kun en av flere aktører. Politisk følsomme og økonomiske beslutninger ble sjeldent avgjort i Stortinget. Det ble holdt en rekke møter med representanter for arbeidsgiverne, bøndene og fagforeningene. Det ble holdt årlige møter i trepartssamarbeidet. Rokkan nevner at disse møtene ble viktigere og hadde større konsekvenser for hverdagen til folk flest enn de

formelle valgene. Regjeringen endte opp som en mekler mellom stridende interesser i forhandlingene. Dette var ressurskrevende og tungvint. For at Arbeiderpartiet skulle klare å håndtere de motstridende interesser, parters representasjon og samtidig utforme politikk, opprettet de en rekke av råd og utvalg (Rokkan, 1987, s 98).

Den borgerlige regjeringen til Kåre Willoch fra 1981-1986, blir av mange norske samfunnsforskere sett på som en slags overgang til nypluralistisk parlamentarisme. Etter en periode med høy stagnasjon rundt 1970 tallet, blir perioden av mange sett på som styringsstatens undergang (Rommetvedt, 2017, s. 31). Demokratiske samfunn krever en gjensidig tillit mellom partene i samfunnet, denne tilliten ble i 1970 og 1980 utfordret av internasjonale og nasjonale interesser (Nordby, 1964, s. 68). Folkeavstemmingen om et Norsk-EF- Medlemskap i 1972, førte til at flere av organisasjonene tapte tillit til Høyre og Arbeiderpartiet. Denne striden medførte at det ble etablert flere konkurrenter til LO og nye interesseorganisasjoner ble opprettet. Myndighetenes sterke hånd i markedet ble sett på som mer negativt enn positivt. På samme tid var det en bølge av markedsøkonomi som var friere med mindre statlig kontroll. Organisasjonenes sterke tilknytning til staten ble sett på som en akilleshæl, i forholdet med offentlig sektor (Nordby, 1994, s. 73).

I perioden 1980-1982 kuttet regjeringen Willoch en rekke statlige utvalg. En del av bakgrunnen for nedgangen av komiteer, var grunnet sterk konsentrasjon av makt i komiteene. I tillegg til en rekke nedskjæringer og friere markedsøkonomi, ble den korporative tilbakegangen sett i sammenheng med økt pluralisering i det norske samfunn (Rommetvedt, 2017, s. 31). Økt mangfold i politikken og i samfunnet, skapte et større behov for samordninger mellom ulike sektorer (Rommetvedt, 2017, s. 17).

Tidlig i 2022 ble det publisert en rapport om Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora. I kapittelet skrevet av Daniel Arnesen og Karl Henrik Sivesind, hevder forskerne at det reduserte korporative systemet må ses i sammenheng med endringer i organisasjonssamfunnet og det politiske bildet. Konsekvensen av økende grad av partifragmentering og mindretallsregjeringer medførte at de folkevalgte i Stortinget fikk mer spillerom. Det førte til at det ble utfordrende for regjeringen å binde seg i forhandlinger med enkelte interesseorganisasjoner (Arnesen & Sivesind, 2022, s. 20). På en annen side hadde den økende graden av spesialisering i

organisasjonssamfunnet ført til at det ble vanskeligere å få innpass i det korporative systemet. Det hadde altså skjedd en innsnevring av den korporative kanal.

En konsekvens av innsnevringen, var økt lobbyisme. Innsnevringen av den korporative kanal førte til at færre organisasjoner fikk delta i råd og utvalg. Organisasjonene måtte derfor se etter andre måter for å påvirke politikktutforming. I denne oppgaven definerer vi påvirkning som muligheten for en part til å forme en politisk beslutning i linje med ens egne preferanser.

2.2 Er Stortinget en attraktiv arena for påvirkning?

For å kunne belyse problemstillingene i oppgaven angående hvilke interessegrupper som tar kontakt med partiene Rødt og MDG på Stortinget, tar vi for oss bakgrunnen for Stortinget som en attraktiv arena for påvirkning.

Før 1970-årene hadde Stortinget blitt sett på som en mer ubetydelig politisk institusjon, der regjeringen hadde mye makt. Den første maktutredningen (1973) presenterte en ny tese om det norske samfunnet: Den segmenterte stat. Denne teorien minner om analysen til Stein Rokkan, nemlig at skillelinjene i politikken hadde endret seg. Skillelinjen gikk nå på tvers av institusjonene, ikke mellom. Det var altså ulike segmenter mellom sektorer, noe som resulterte i allianser mellom stortingskomiteen, representanter fra det aktuelle departement og interesseorganisasjonen på feltet. De argumenterte altså for at det hadde skjedd en «svakkelse av parlamentets stilling», og at det hadde skjedd en reell maktforskyvning, fra Stortinget og forvaltningen til organisasjonene (Rommetvedt, 2017, s.15).

Litt senere kom statsviteren Johan P Olsen med et nytt perspektiv på Stortinget. Olsen kalte dette perspektivet for et flo-og-fjære-perspektiv, argumentasjonen gikk ut på at Stortinget hadde blitt en mer betydningsfull institusjon de siste 70 årene. Det var ikke bare Olsen som hadde dette synet på Stortinget, en studie som kom ut på 90-tallet delte samme syn. Dette var en studie som undersøkte den parlamentariske utviklingen i Norden. Studien konkluderte med at «parlamentene i Danmark, Norge og Sverige har fått større betydning og innflytelse» (Rommetvedt, 2017, s. 16). Trond Nordby presenterte på 1990-tallet tesen

om at Stortinget var «politikens sentrum.» Argumentasjonen gikk ut på at det hadde vært et skifte i maktforholdet mellom Stortinget og regjeringen, hvor Stortinget hadde betydelig økt sin makt. På denne tiden var forskere uenig i betydningen til Stortinget. Det kan være flere grunner til denne uenigheten, noen av forskerne kan ha oversett viktigheten til interesseorganisasjonene og deres forhold til Stortinget (Rommetvedt, 2017, s.16).

Da den andre makt- og demokratiutredningen ble publisert i 2003, ble søkelyset på hvem som egentlig hadde makt i samfunnet, flyttet. Forskerne fra utvalget lanserte et nytt begrep, nemlig «den fragmenterte stat». I deres analyse argumenterer de at «en fragmentert stat er en stat brutt opp i et uoversiktlig beslutningssystem med uklare skillelinjer mellom nivåer og styringsprinsipper, slik at den samordnede styringen går tapt» (Rommetvedt, 2017, s.17). Forskerne konkluderte med at folkestyret var i oppløsning. Makten lå ikke hos de folkevalgte, men hos andre markedsaktører og nasjonale og internasjonale domstoler.

2.3 Hvilke interessegrupper henvender seg til offentlige myndigheter?

Fra 1982 til 2005 undersøkte Rommetvedt interessegruppers månedlige kontakt med offentlige myndigheter i Norge. Tabellen viser utviklingen blant landsomfattende organisasjoner sin kontakt med ulike politiske myndigheter mellom 1982 til 2005. I tabellen kommer det frem at interessegruppene har hatt mest kontakt med departementer og direktorater. Det kan ses i sammenheng med at det er forvaltningen som tar for seg flest saker av interesse overfor organisasjonene (Rommetvedt, 2017, s. 111). Derimot forekommer ikke kontakten mellom interessegruppene og Stortinget like ofte, det man ser er en økning fra 1982-2005. Stortinget fikk en større betydning over tid. En liknende trend ser man også med kontakten med regjeringen. Undersøkelsen starter i perioden hvor Kåre Willoch begynte nedskjæringene av råd, utvalg og komiteer.

Undersøkelsen tar også for seg for hvor stor andel av interesseorganisasjonene som mente at kontakten med vedkommende organ var av størst betydning. I 1982 mente organisasjoner at kontakten med forvaltningen var viktigst, men fra 1982 til 2005 endret dette seg. I den tidsperioden mente organisasjonene at kontakten med Stortinget hadde blitt viktigere.

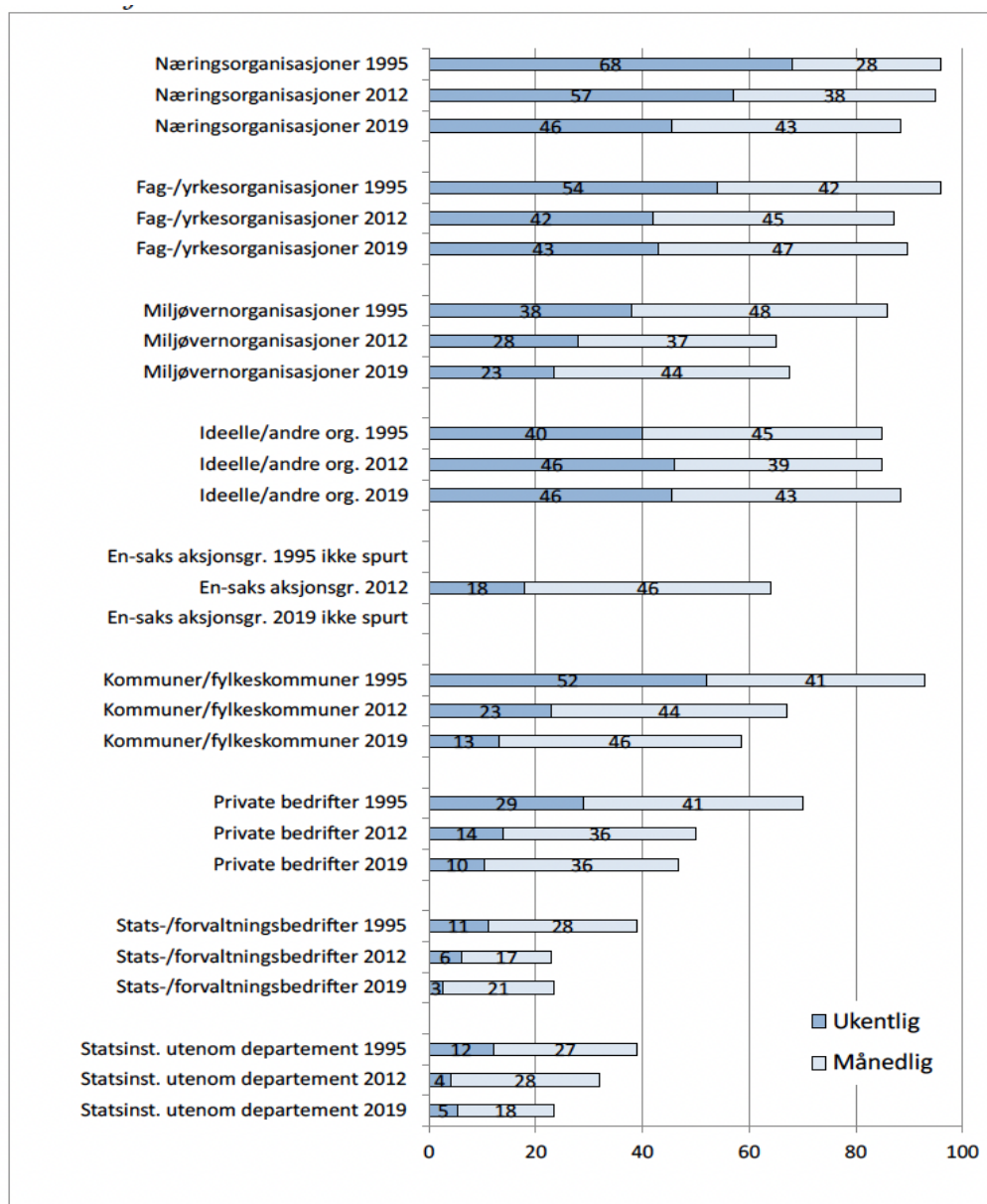
Tabell 1: prosentandel av de organisasjonene som hadde kontakt med vedkommende myndighet, som mente at kontakten hadde stor betydning. Fra «politikkenes allmengjøring» (Rommetvedt, 2017, s. 111)

Myndighetsorgan	1982	1992	2005	Endring 1982-2005
Stortinget	78	87	88	+10
Regjeringen	65	59	51	-14
Departementer	89	90	85	-4
Direktorater/ytre etater	89	90	83	-6

Videre tar Rommetvedt for seg henvendelser til stortingsrepresentanter fra ulike typer organisasjoner. Det var en nedgang mellom 1995-2005 i henvendelser fra fag/yrkesorganisasjoner og miljøorganisasjoner. Kontakten fra næringslivet var stabil. Omfanget av henvendelser mellom 1992-2005 var stort. I undersøkelsen svarte åtte av ti at lobbyvirksomheten bidro til at «Stortinget får bedre muligheter til å kontrollere at regjering og forvaltning følger Stortingets vedtak eller intensjoner» (Rommetvedt, 2017, s. 113).

Stortingets økende rolle er spesielt viktig da vi tar for oss lobbyregistrene til Rødt og MDG. For å ytterligere belyse at Stortinget har blitt mer attraktiv å påvirke, henviser vi til rapporten om Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle fra 2022. I kapittel tre, viser Hilmar Rommetvedt og Kristin Strømsnes til en undersøkelse som ble gjennomført av Kjetil Raknes og Rommetvedt. Undersøkelsen tar for seg hvor ofte stortingsrepresentanter ble kontaktet. Undersøkelsen ble gjennomført i tre perioder 1995, 2012 og 2019. Stortingsrepresentantene ble i undersøkelsen spurt om hvor ofte de fikk henvendelser fra ulike typer institusjoner og organisasjoner. Svarene er fordelt mellom ukentlig og månedlig henvendelser.

Tabell 2. Prosentandelen av stortingsrepresentantene som mottar henvendelser ukentlig eller månedlig fra ulike organisasjoner eller institusjon (Rommetvedt & Strømsnes, 2022, s. 41). Tabellen bygger på Raknes og Rommetvedt (2021)

Funnene viser at i 1995 fikk 96% av stortingsrepresentantene månedlige og ukentlige henvendelser fra fag-/yrkesorganisasjoner og næringsorganisasjoner.

Stortingsrepresentantene ble også kontaktet av miljøorganisasjoner i en stor grad (86%) og ideelle organisasjoner (85%). I 2012 kommer det frem en betydelig nedgang i henvendelser fra fag-/yrkesorganisasjoner og miljøorganisasjoner. Den samme nedgangen ser vi fra fylkeskommuner/kommuner, statseide selskaper og private bedrifter. Videre fra 2012-2019 foregikk det mindre endringer i kontakten fra fag-/yrkesorganisasjoner, miljøorganisasjoner,

ideelle og andre organisasjoner. I perioden mellom 1995-2019 ser man en økning i henvendelser fra ideelle og andre organisasjoner. En del av endringene nevnt over kan begrunnes delvis i den økende graden av pluralismen i samfunnet, men også om det var flertall- eller mindretallsregjering (Rommetvedt & Strømsnes, 2022, s. 42).

Forskningen ovenfor, tar for seg en andel av de organisasjonene som hadde kontakt med ulike myndighetsorgan over tid, henvendelser til stortingsrepresentantene fra ulike organisasjoner og institusjoner i tre ulike perioder. Det vi trekker ut fra denne forskningen er at Stortinget har blitt mer attraktivt å påvirke. Vi ser også at det er næringsorganisasjoner, fag-/yrkesorganisasjoner, miljøorganisasjoner og ideelle organisasjoner som henvender seg til Stortinget oftest. Senere i oppgaven vil vi se om vi kommer frem til de samme funnene.

I vår undersøkelse, har vi ikke mulighet til å se på henvendelsene til Rødt og MDG over tid, gitt tidsbegrensningen i datamaterialet. Derfor velger vi å basere en forventning på hvilke typer organisasjoner som kontakter partiene oftest. Vi utviklet derfor en forventning til funnene basert på det vi har trukket ut av forskningen til Hilmar Rommetvedt og Kristin Strømsnes.

F1: Det vil være et flertall av henvendelser fra næringsorganisasjoner og fagforeninger i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

2.4 Overrepresentasjon av ressurssterke grupper?

I 2014 publiserte Anne Skorkjær Binderkrantz, Peter Munk Christiansen og Helene Heleboe Pedersen en artikkel hvor det ble forsket på grupperes tilgjengelighet til politiske arenaer. Deres underliggende premisse var at mangfold og representasjon av alle grupper i samfunnet er demokratistyrkende. Tidligere studier har konkludert med at det er en betydelig skjevhet i grupperepresentasjon, hvor privilegerte grupper er overrepresentert. Med privilegerte grupper mener de grupper som har store ressurser. Andre studier har kommet frem til at representasjon varierer i de forskjellige politiske arenaene.

Denne forskningen er basert på det danske politiske system og danske interesseorganisasjoner. Dette temaet har ikke blitt forsket på i Norge, derfor viser vi til dansk forskning. Det politiske systemet i Danmark og Norge bygger på de samme idealene og grunnsteinene, derfor er det rasjonelt å argumentere for at vi kan trekke linjer mellom resultatene i denne forskningen og resultatene vi forventer å finne i vår undersøkelse.

Organisasjoner er avhengig av tilgang til politiske arenaer, for å kunne påvirke politikkkutformingene. I vår undersøkelse ser vi på størrelsen til organisasjonene som kontakter partiene. Grunnen til at vi ønsker å ha dette som en variabel, er for å se om store organisasjoner er overrepresentert. Større organisasjoner representerer gjerne flere mennesker, derfor kan deres innspill være av stor betydning. Mindre organisasjoner kan være med på å representere minoriteter i samfunnet.

Binderkrantz et al. definerer «en politisk arena som en politisk institusjon som er viktig for politisk beslutningstaking eller politisk agendasetting» (2014, s. 95). De legger frem to perspektiver på tilgang til politisk arenaer, det ene perspektivet legger vekt på mangfold i tilgang til politiske arenaer, og det andre perspektivet argumenterer at «tilgang kan forventes å være kumulativt på tvers av arenaer» (Binderkrantz et. al, 2014 s. 96).

I Denne oppgaven velger vi å bruke definisjonen til Binderkrantz & Petersen (2016). Tilgang innebærer at en organisasjon har fått innpass i en politisk arena, enten det er gjennom media, regjeringen, parlamentet eller administrasjonen (Binderkrantz & Petersen, 2016, referert i Enjolras, 2022, s.53).

Binderkrantz et al. definerer interessegrupper som medlemsorganisasjoner, som jobber for å oppnå politisk innflytelse. De er rasjonelle aktører som studerer de forskjellige politiske arenaene, for å finne ut hvor de kan ha mest innflytelse. En viktig del av å oppnå politisk innflytelse, er tilgang til politiske arenaer. Politikerne er avhengig av ekspertisen interesseorganisasjonene har på forskjellige felt, for å kunne utvikle offentlig politikk. På den annen side har interesseorganisasjonene en mulighet til å påvirke utformingen av offentlig politikk (Binderkrantz et. al, 2014 s. 97).

I konklusjonen kommer forskerne frem til at mange interessegrupper bare er representert i en politisk arena. Antall politiske arenaer er også av betydning. Hvis det er flere politiske arenaer, åpner dette for at flere grupper kan opptre i en politisk relevant kontekst. Men de påpeker også at det er en relativt liten gruppe som har tilgang til alle de forskjellige politiske arenaene. Finansielle ressurser og kunnskapsrike ansatte øker sjansen for at en gruppe får tilgang til flere politiske arenaer. Dersom en gruppe gjør det dårlig i en politisk arena, er det derimot ikke gitt at gruppen vil gjøre det dårlig i alle politiske arenaer. De gruppene dette gjelder kan også finne andre måter å uttrykke sine synspunkter på (Binderkrantz et. al, 2014 s. 109).

Ressurser er altså viktig for å få tilgang til politiske arenaer og det er en elitegruppe som har en privilegert posisjon på tvers av politiske arenaer. Derfor argumenterer Binderkrantz et al, at den beste måten å beskrive grupperepresentativitet i politiske arenaer på er privilegert pluralisme. Forskjellige politiske arenaer tilbyr ulike grupper tilgang til politikken. På tross av dette er forskningen klar, det er de samme gruppene som dominerer i de fleste politiske arenaer. Det er altså noen få store grupper som snakker på vegne av den offentlige interessen. Ut ifra denne forskningen har vi utviklet en forventning:

F2: Det vil være et flertall av grupper med store ressurser, både i form av ansatte og finansielle ressurser, i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

2.5 Påvirkning av støttespillere eller motstandere?

Det er lite forskning i Norge som undersøker forholdet organisasjoner har til de politiske partiene. Tidligere har vi presentert forskning som handler om hvilken type organisasjon og hvilken størrelse organisasjonene som forsøker å påvirke politiske partier, har. Forskingen sier ingen ting om forholdet mellom det aktuelle politiske partiet og organisasjonene. Det er en kjent sak at flere organisasjoner har et godt forhold til politiske partier. Et eksempel på dette er forholdet mellom Landsorganisasjonen (LO) og Arbeiderpartiet. Er det slik at organisasjoner prioriterer å påvirke politiske partier i saker som partiene støtter, eller er motstandere av? Vi presenterer videre to forskjellige tilnærminger til begrepet nærhet. Den ene tilnærmingen er basert på en undersøkelse fra Nederland. Den andre tilnærmingen er basert på forskning hentet fra rapporten: Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politisk beslutningsfora.

Foretrekker interessegrupper å samhandle med politiske støttespillere eller motstandere, og hvorfor gjør de det? Patric Statsch & Joost Berkhout gjennomførte en studie i Nederland i 2019 for å svare på problemstillingen. Forskerne argumenterer for at funnene er valide utenfor den nederlandske studien de gjennomførte. Forskerne begrunner dette med at den teoretiske tilnærmingen studerer faktoren konfliktnivå, noe som sannsynligvis ikke er særlig annerledes innenfor andre institusjonelle kontekster (Statsch & Berkhout, 2019, s.1).

Forskningen tar for seg eliteintervju med 100 interessegruppers ståsted overfor 300 konfliktfylte temaer. Ut ifra dette utviklet de en hypotese: Jo høyere konfliktnivå temaet har, jo større sjanse er det for at interessegrupper vil forsøke å påvirke både politiske støttespillere og politiske motstandere.

Forskerne kom frem til at hvem interessegruppene forsøkte å påvirke, avhenger av konfliktnivået til saken. Hvis det er et høyt konfliktnivå i saken, er det større sjanse for at organisasjoner forsøkte å påvirke motstanderne sine. Statsch og Berkhout skiller ulike konfliktnivåer fra hverandre. Konfliktnivå kan deles i tre delvis sammenhengende dimensjoner: hvor polarisert konflikten er, hvor stor betydning konflikten har og hvor mange som er berørte parter i konflikten. Når konfliktnivået til saken er lavt vil færre parter være involvert, posisjonen vil stort sett være tilpasset hverandre og offentligheten har ingen spesiell mening om temaet.

Interessegrupper forsøker sjeldent å påvirke deres motstandere. Hvis de gjør det, er det ikke for å endre meningen deres, men heller for å være på radaren til motstanderen. Dette er for å vise hvilken posisjon de har i saken, at de er en part i saken og vise at de er aktører i den gjeldende politiske arenaen. Det er knyttet store kostnader, og det er tidkrevende å endre meningen til politiske partier. Derfor er ikke dette en foretrukken strategi for interesseorganisasjoner.

Statsch og Berkhout baserer nærhet på graden av konfliktnivået til saken. I vår undersøkelse av lobbyregistrene til Rødt og MDG, har vi ingen god måte å måle konfliktnivået til saken. Statsch og Berkhout legger heller ikke frem en god måte å måle konfliktnivået på. Basert på denne forskningen trekker vi en slutning til at denne forskningen også vil gjelde for partienes nærhet til saken som diskuteres.

Vi velger å belyse begrepet nærhet, ved å se på Rødt og MDG sin nærhet til saken. Videre definerer vi nærhet ved å kategorisere partiene som støttespiller, motstander eller verken eller, av saken som diskuteres. Vi har utviklet en forventning, basert på det vi har fått ut fra forskningen til Statsch og Berkhout:

F3: Flertallet av organisasjonene som tar kontakt med Rødt og MDG vil diskutere en sak som partiene støtter.

Den andre måten tidligere forskning har definert nærhet på, er ved ideologisk nærhet. Rapporten Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle, kapittel fem (2022) tar for seg interessegruppers innflytelse overfor partiene. Når organisasjonene deler et ideologisk standpunkt med politiske partier, øker sjansene for å utøve innflytelse på partiene (Victor & Reinhardt, 2018 referert i Arnesen & Hansen, 2022, s. 76). Rapporten viser at forholdet mellom interessegrupper og politiske partier fortsatt står sterkt. Dette vises spesielt om en ser på kontakten mellom ulike lederskapsnivå og uformelle bånd (Allern et al, 2021, referert i Arnesen & Hansen, 2022, s. 68). Et eksempel på det er da tidligere statsminister Stoltenberg gikk ukentlig tur med daværende LO leder Gerd Liv-Valla, noe som kunne tyde på et godt forhold.

Er et parti og en interessegruppe nærme hverandre «ideologisk sett», er det større sannsynlighet for at forholdet har en mer etablert rutine, mer formelle bånd og kontakt på lederskapsnivå (Allern et al, 2021, referert i Arnesen og Hansen, s. 68-69). Politiske partier

og interessegrupper, er blant grupper som konkurrerer om innflytelse og oppmerksomhet i offentligheten. De kan være avhengige av hverandre og ha felles mål (Allern & Hansen, 2019 referert i Arnesen & Hansen, 2022, s.75).

Funnene tyder på at grupper som samarbeider aktivt med et parti, opplever større grad av innflytelse på de politiske partiene, fremfor gruppene som ikke inngår et slikt samarbeid. Dette gjelder selv når man kontrollerer for ideologisk nærhet og ressurser. I et partibasert demokrati så har de interesseorganisasjonene som har en god tilgang til partiene, høyere sannsynlighet for å få gjennom sine synspunkter (Allern & Hansen, 2019, referert i Arnesen & Hansen, 2022, s. 79).

Denne forskningen tar for seg nærhet, basert på organisasjonenes ideologiske nærhet til partiene. Dette har vi valgt å ikke undersøke, gitt tidsbegrensningen på oppgaven. Vi antar at forskningen også vil være gjeldende for partienes nærhet til saken. Med dette mener vi at en høy andel av sakene som diskuteres på lobbymøtene, vil handle om et tema som er knyttet til en eller flere av kjernesakene til partiene. Derfor har vi formet tre forventninger til funnene i vår undersøkelse:

F4: I lobbyregistrene til partiene forventer vi å finne et flertall av saker som handler om miljø.

F5: I MDG sitt lobbyregister forventer vi at flertallet av henvendelser vil diskutere miljø som sak.

F6: I Rødt sitt lobbyregister forventer vi at det vil være større variasjon i hvilke saker som diskuteres.

3 Data og metode

I dette kapitlet skal vi gjøre rede for data og metode som ligger til grunn for studien vi har gjennomført. Først vil vi presentere forskningsdesign, deretter hvordan vi har utformet kodeskjemaet og til slutt vil vi diskutere reliabilitet, validitet og overførbarhet.

3.1 Forskningsdesign

Problemstillingen i denne bacheloroppgaven går ut på hva som kjennetegner lobbyvirksomhet rettet mot Rødt og Miljøpartiet De Grønne, og hvordan man kan forstå denne aktiviteten.

Lobbyvirksomheten er som nevnt ikke regulert i Norge. Partiene i Stortinget er derfor ikke pålagt å føre et lobbyregister. Rødt og Miljøpartiet De Grønne har frivillig valgt å opprette et lobbyregister. Det er dette materialet vi har brukt som datakilde i denne oppgaven.

Diskusjonen rundt lobbyvirksomheten, opplever vi som stille i det norske mediebildet. De siste årene har det blitt publisert lite norsk forskning på dette feltet. Derfor ser vi til forskning fra blant annet Danmark og Nederland.

Med denne bacheloroppgaven ønsker vi derfor å forstå og få en bredere innsikt i lobbyregistrene til Rødt og MDG. Vi ønsker også å diskutere overførbarheten til funnene.

For å kunne besvare hovedproblemstillingen og antagelsene vi har til funnene, har vi valgt å utvikle et kodeskjema med fire variabler. Det er partiene selv som har utviklet lobbyregistrene og det er de som jevnlig oppdaterer det. I denne undersøkelsen antar vi at partiene har fylt inn korrekt informasjon om hvem som har deltatt i møtet, hvilken sak som har blitt diskutert, hvilke representanter fra partiet som har deltatt, og dato for når møtet har skjedd.

3.2 Kodeskjemaet

For å besvare antagelsene vi presenterte i slutten av teorikapittelet, bruker vi data vi har hentet ut fra lobbyregistrene til Rødt og MDG. Vi har valgt å sette søkelys på perioden 2018-2021, selv om registrene strekker seg tilbake til 2014 (MDG) og 2017 (Rødt). I vår undersøkelse av lobbyregisteret har vi først valgt å analysere fra starten av 2018 frem mot utgangen av 2021. Denne begrensningen har vi gjort, fordi vi ønsket å starte analysen fra årets begynnelse og avslutte ved årets slutt. Undersøkelsen bygger altså på data fra fire hele år. Vi kunne begrenset datamaterialet til ulike stortingsperioder. Siden det siste stortingsvalget var høsten 2021, valgte vi å ikke gjøre dette. Da datamaterialet vi har brukt er veldig begrenset og vi ønsket ikke å begrense det ytterligere.

Undersøkelsen er rettet mot lobbyregistrene, som viser hvem partiene møter, når møtet har funnet sted og hvilken sak som ble diskutert. Lobbyregistrene finner man på nettsiden til partiene, MDG og Rødt oppdaterer ukentlig hvilke organisasjoner/personer de møter, temaet for møtet og hvem fra partiet som møtte. Registrene tar for seg møter med organiserte og profesjonelle aktører, alt fra kommersielle store selskaper til små interesseorganisasjoner. Lobbyregistrene tar ikke for seg møter med varslere og møter med privatpersoner.

Da vi utviklet et kodeskjema, utviklet vi fire variabler. Disse variablene er: hvilke typer organisasjoner som tar kontakt, størrelsen og ressursene til organisasjonen som møter partiene, partiet sin nærhet til saken og hva organisasjonene tar kontakt om. For å plassere organisasjonene i de ulike variablene, ble det for det meste foretatt søk på internett. Slik fant vi ut hva de ulike organisasjonene jobbet med og for. Noen organisasjoner var enkle å definere, og andre vanskeligere ettersom enkelte kan plasseres i flere kategorier. Vi har da valgt å plassere de i den kategorien vi mener passer best. Vi skal nå redegjøre for de ulike variablene.

3.3 Type interessegruppe

Når det gjelder hvilke type grupper som tar kontakt, så har vi valgt å bruke syv kategorier som den danske professoren Anne Skorkjær Binderkrantz et. al. presenterer i sin artikkel om interessegrupper sin adgang til den politiske arenaen, fra 2014. Vi valgte i tillegg å legge til en ekstra gruppe. Vår definisjon av de forskjellige gruppene kan variere noe fra Binderkrantz sin definisjon. Grunnen til dette er at Binderkrantz sin definisjon har enten vært for bred eller for lite konkret for oss og vårt datamateriale. Binderkrantz sine grupper er derfor et utgangspunkt for oss, hvor vi tolker definisjonen av gruppene. De åtte gruppene er: Næringsorganisasjoner (1), Fagforeninger (2), Institusjonelle grupper (3), Sosiale grupper (4), Offentlige interessegrupper (5), Faggrupper (6), Hobby og fritidsgrupper (7) og Interesseorganisasjoner (8).

Næringsorganisasjoner (1) har vi definert som grupper som er private organisasjoner som jobber for egne eller private organisasjoners interesser. Dette kan være bedrifter på toppnivå eller bedrifter som arbeider på tvers av sektorer. Vi har valgt å legge arbeidsgiverorganisasjoner og paraplyorganisasjoner som jobber for private bedrifter under denne gruppen, siden de arbeider for private organisasjoners interesser. I denne oppgaven definerer vi paraplyorganisasjoner som en organisasjon som har andre organisasjoner som medlemmer. Dette er alt fra NHO og Virke til paraplyorganisasjonen Maritimt forum. Andre eksempler på private organisasjoner vi har under denne kategorien er Elden Advokatfirma AS og Rainpower.

Fagforeninger (2) har vi definert som organisasjoner som er medlemsbasert og jobber for arbeidstakere sine rettigheter. Dette er typiske fagforeninger som Landsorganisasjonen i Norge (LO), Handel og Kontor i Norge og Fair Play Bygg.

Institusjonelle grupper (3) er grupper som har tydelige bånd til offentlig myndighet. Dette kan være organisasjoner som er delvis offentlig/delvis privat eller det kan være et statlig foretak. Denne kategorien kan inneholde alt fra universiteter og biblioteker til Bane Nor. Vi valgte også å legge grupper med representanter fra andre politiske partier under denne kategorien. Da ordføreren for Bodø møtte Rødt for å diskutere bevilgning i NTP til ny flyplass i Bodø, så vi det hensiktsmessig å registrere det møtet under denne kategorien da ordføreren er en offentlig representant. Andre under denne kategorien er

Utdanningsforbundet, Litteraturhuset i Bergen og domstoladministrasjonen. Alle disse gruppene har tydelige bånd til offentlige myndigheter. Vi valgte også å legge Bane Nor under denne kategorien, ettersom det er et statlig foretak. Dette er altså en bred gruppe som fanger opp mange organisasjoner innenfor forskjellige sektorer, men felles for disse er at de har tydelige bånd med offentlig myndighet, om det er staten eller kommunene.

Sosiale grupper (4) er organisasjoner hvor medlemmene eller tilhengere av gruppen har en klar egeninteresse i organisasjonens mål. Binderkrantz et al. definerer denne gruppen som «identity groups». Det er altså en spesifikk identitetsgruppe som arbeider for et felles mål. Denne kategorien handler ikke om arbeidsforhold, men mer om sosiale kjennetegn. Dette kan være alt fra pasientgrupper, grupper med eldre, studentorganisasjoner eller andre identitetsgrupper. Under denne kategorien ligger grupper som representanter fra Latin-Amerikagruppene i Norge, og representanter fra Democratic Socialists of Amerika til SIOPS (som er et veteranforbund).

Offentlig interessegrupper (5) er grupper som jobber for samfunnets fellesgode. Dette er alt fra miljøvernorganisasjoner til nasjonale og internasjonale menneskerettighetsgrupper. Felles for gruppene er at de jobber for noe som flere i samfunnet tjener på, ofte vil ikke medlemmene oppleve noen personlig vinning på dette arbeidet. Medlemmene jobber altså oftere for andre enn for seg selv. Under denne kategorien har vi lagt grupper som Dråpen i havet som støtter mennesker på flukt, og Natur og ungdom som er en ungdomsorganisasjon som arbeider for å begrense de menneskeskapte klimaendringene.

Den sjette kategorien er faggrupper (6). Dette er grupper av mennesker som har samme jobb eller profesjon. Eksempelvis legegrupper, grupper av lærere eller elektrikere. Under denne kategorien har vi valgt å legge blant annet Legeforeningen og NITO (Norges ingeniør- og teknologorganisasjon). Grunnen til at vi har valgt å legge Legeforeningen under denne kategorien og ikke under fagforeninger, er fordi denne organisasjonen er eksklusivt for Leger. Det samme gjelder NITO, denne organisasjonen er utelukkende for ingeniører og teknologer.

Hobby og fritidsgrupper (7) er den syvende kategorien. Dette er en kategori for grupper med medlemmer som har en felles hobby eller fritidsinteresse. Dette kan være organisasjoner som idrettslag eller andre hobbygrupper.

Den siste kategorien er interesseorganisasjoner (8). Dette er en gruppe Binderkrantz et. al. ikke hadde med, i sin forskning av interesseorganisasjoners sin adgang til politiske arenaer (2014). Grunnen til at vi valgte å opprette denne gruppen, er at en del av observasjonene ble vanskelig å plassere. Datamaterialet som er tilgjengelig er veldig begrenset. Spesielt når det kommer til hvem/hvilke organisasjoner som deltok på møtet, og hvilken sak som ble diskutert. Ofte står det bare et navn eller navnet på organisasjonen som møtte. Dette gjør oss avhengig av å søke på internett for å finne informasjon om de forskjellige organisasjonene. Binderkrantz et. al. presenterte også relativt vage definisjoner på de forskjellige kategoriene av organisasjoner. Dette gjorde det vanskelig for oss å plassere noen av organisasjonene. Vi så det derfor hensiktsmessig å opprette en gruppe som utelukkende er for interesseorganisasjoner. Vi definerer en interesseorganisasjon som en organisasjon som arbeider for interessene til sine medlemmer. Dette kan være alt fra Norsk Småbrukarlag, Nei til EU, og videre til kvinnefronten. Felles for denne kategorien er at de er politiske og økonomisk uavhengige organisasjoner, og de arbeider for sine medlemmers interesser.

3.4 Organisasjonsstørrelse

Den andre variabelen vi valgte å fokusere på, er størrelse til organisasjonen. Videre valgte vi å dele størrelse inn i to: basert på antall medlemmer eller antall ansatte. Begge deler sier noe om hvor stor organisasjonen er. Grunnen til at vi valgte å gjøre det slik, er at en organisasjon kan ha 60 medlemmer og være en liten organisasjon, men en bedrift med 60 ansatte vil være en middels stor bedrift. Vi har fire forskjellige kategorier i denne variabelen, liten, middels, stor og andre. En liten organisasjon har mellom 0-5000 medlemmer eller 0-50 ansatte (avhengig om de er medlemsbaserte eller ikke). En middels organisasjon vil ha 5001-50 000 medlemmer og 51-99 ansatte. Den største kategorien strekker seg fra 50 000 og mer, til 100 ansatte og mer. Grunnet begrensninger i datautvalget, var det tidvis vanskelig å finne ut størrelsen til organisasjonen. Vi forsøkte å finne ut størrelsen til organisasjonene og finne informasjon gjennom søk på internett. Dette var tidvis vanskelig om ikke umulig. Derfor valgte vi å opprette den fjerde kategorien: andre. Her plasserte vi alle organisasjoner hvor størrelsen var ukjent.

Grunnen til at vi har valgt å ha så store forskjeller mellom antall medlemmer/ansatte, er for å skille ut de organisasjonene som er små og de organisasjonene som er veldig store. Derfor så vi det hensiktsmessig å dele variabelen inn i de fire kategoriene.

3.5 Partiets nærhet til saken

Begrunnelsen for valg av variabelen «nærhet» bygger på artikkelen til Statsch & Berkhout (2019) og rapporten Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle (Arnesen & Hansen, 2022, s.67). I artikkelen til Statsch & Berkhout undersøker de når interessegrupper velger å samhandle med politiske støttespillere og motstandere. Videre tar rapporten, i kapitlet: Koalisjoner og politisk innflytelse, undersøker forskerne ideologisk nærhet til politiske partier. Vi bruker «nærhet» basert på artikkelen og rapporten, men med utgangspunkt i partienes nærhet til saken, og ikke organisasjonene som møter med stortingsrepresentantene.

I undersøkelsen tar vi altså for oss relasjonen mellom temaet for møtene og ståstedet til partiene. I utgangspunktet skulle vi ta for oss nærheten mellom organisasjonene i registeret og partiene. Vi forstod raskt at vi ikke kunne konkludere om nærheten mellom partiene og organisasjonene, ettersom det politiske ståstedet til organisasjonene ikke er gitt. En del av organisasjonene er også partipolitisk uavhengig og nøytrale.

Vi kan derimot konkludere i nærheten mellom partiene og møtets tema, basert på partiprogrammene til Rødt og MDG. Inndelingen for nærhet er som følger: støttespillere, motstandere eller hverken eller. Ved støttespillere ser vi på om partiene støtter saken basert på deres politiske ståsted. Ved motstandere ser vi på om saken er noe partiene er imot ved å se på partiprogrammet til de respektive partiene. Når det ikke kommer klart frem om partiene støtter saken eller ikke, eller om partiene er nøytrale overfor saken, ble saken plassert i kategorien «hverken eller».

Eksempler på støttespillere ved nærhet, er blant annet når saken i møtet med Rødt gjelder vilkår for palestinerne og palestinske menneskerettsorganisasjoner. Miljøpartiet De Grønne er klart støttespillere når temaet gjelder bedring av miljø, og når det gjelder å legge

avgifter på CO2 forbruk. Et eksempel på at partiene er motstandere av saken, er når det diskuteres ny flyplass i Bodø, noe både MDG og Rødt er imot.

3.6 Sakstype

Ved variabelen sak, har vi forsøkt å få til så brede grupperinger som mulig. Grupperingene dekker ulike sider av saker i det norske samfunn. Kategoriene er som følger:

1. Arbeidsliv og velferd
2. Kommunal og distriktpolitikk
3. Finans- og næringspolitikk,
4. Helse og omsorg
5. Barnehage, utdanning og forskning
6. Justis og forsvar
7. Klima- miljø og energi, kultur
8. Utenriksrelatert
9. Kultur, idrett og frivillighet
10. Samferdsel og transport
11. Mangfold og Likestilling
12. Andre

I enkelte møter er det saker som strekker seg på tvers av kategoriene. Under kategorien arbeidsliv og velferd, har vi valgt å plassere saker som omfatter bemanningsbransjen, temaet grønn omstilling og støtte til organisert arbeidsliv. I kategorien kommunal og distriktpolitikk, har vi saker som: rassikring med organisasjonen Fjordveg rute 13, og Fjordkrysning via Jeløy. Under Finans og næringspolitikk, har vi temaer som verftsindustri, havbruk og fiskeri.

Under helse- og omsorg har vi valgt å plassere temaer som Helse og Sykehus for Rødt, og for rusreformen for MDG. I kategorien: barnehage, utdanning og forskning har vi valgt temaer som Videregående opplæring og nasjonalt simulatorsenter ved UIT. For Justis og forsvar har vi blant annet forsvarspolitikk og havbunnsmineralloven. For kategorien klima, miljø og

energi, har vi saker som Vindkraft. Under kategorien kultur, idrett og frivillighet, har vi eksempler som Peacepainting og religions og trosfrihet.

I kategorien Utenriksrelatert har vi plassert EU/EØS-saker og situasjonen i Moria-leiren. Under Samferdsel og transport har vi valgt å plassere blant annet: Jernbane, el-fly og testflytur. Under mangfold og likestilling er det temaer som menneskerettigheter og stopp netthets. Til slutt har vi kategorien «andre» hvor temaet for saken enten er dårlig beskrevet, eller vi er usikre på hvor vi skal plassere sakene. Eksempler på dette er: benkemøter og kontaktmøter. Det har også vært observasjoner med kun navn for organisasjonen og ikke temaet for møtet.

Blant observasjonene er det en rekke temaer som kunne blitt plassert i flere kategorier. Vi har tatt en vurdering og plassert saken i den kategorien som vi mener passer best. EU/EØS-saker dekker ulike sider av samfunnet som innvandring, næringspolitikk og utenriks. Et annet eksempel er temaet hydrogen. Det kunne blitt plassert under finans og næring, samtidig som det kunne blitt plassert under klima, miljø og energi. Beskrivelsen av saken som diskuteres på møtene i lobbyregistrene er korte, og til tider mangelfulle i form av informasjon. Med andre ord er informasjonen vi kan hente ut av datakilden i noen tilfeller begrenset.

3.7 Utvalg

I denne analysen av lobbyregister, er det lobbyregisteret til de politiske partiene Rødt og Miljøpartiet De Grønne, som brukes som datagrunnlag. Vi har ikke et utvalg i denne oppgaven. Informasjonen vi har brukt er offentlig for alle, og finnes på partienes hjemmeside. I vår forskning er alle møter registrert, men enkelte møter er registrert uten tema. For MDG gjelder dette to saker i 2020, og en sak i 2018. Det er flere registreringer hvor enkelte personer har møtt, uten at det er skrevet hvilken organisasjon vedkommende representerer, eller om personen møter på vegne av seg selv og sine interesser. Antall saker det dreier seg om i Rødt sitt register er 16 i 2018, syv i 2019, åtte i 2020 og tre i 2021. I MDG sitt register er det 2 saker i 2018. Registrene til MDG og Rødt tar ikke for seg møter med privatpersoner og varslere.

Hvor stort trenger utvalget å være? Utvalget må være stor nok til å belyse problemstillingen (Kruzel 1999, referert i Johannesen, et al, 2019, s. 112). Rødt og MDG er de to eneste partiene i Norge som har et offentlig lobbyregister. Mengden av data som er tilgjengelig er derfor begrenset til det partiene selv registrerer i registrene. I vår forskning har vi valgt å analysere hvem som møter partiene Rødt og MDG, dette med bakgrunn i at Stortinget har blitt en mer attraktiv arena for lobbyisme.

Rødt og MDG er to av de minste partiene på Stortinget. I store deler av perioden vi har undersøkt lobbyregistrene deres, hadde Rødt og MDG én mandat hver på Stortinget (Valgdirektoratet, 2017). Dette endret seg ved stortingsvalget i 2021. Da fikk Rødt åtte representanter inn på Stortinget og MDG fikk tre representanter (Valgdirektoratet, 2021). Vi antar at oppslutningen til disse to partiene etter stortingsvalget hadde en viss innvirkning på hvem som forsøker å påvirke partiet de tre siste månedene av 2021. Både når det kommer til hvilke organisasjoner som vil fremme saken sin for partiene og hvilke saker de fremmer. Vi valgte fortsatt å ta med de tre månedene i vår undersøkelse, for å ikke begrense datautvalget mer enn nødvendig. Vi tror heller ikke at det vil påvirke resultatene av undersøkelsen i stor grad. Det som kan ha endret seg, er antallet organisasjoner som forsøker å påvirke partiene, utvalget av organisasjonene, saken som diskuteres og partiets nærhet til saken, men vi antar at det kun vil dreie seg om marginale endringer. Dette er fordi Rødt og MDG er såpass små partier. En liten økning i deres oppslutning, antar vi at ikke vil ha en spesiell innvirkning på resultatene i denne undersøkelsen.

3.8 Reliabilitet, validitet og overførbarhet

Denne oppgaven bygger på en undersøkelse av to lobbyregistre. Undersøkelsen vår baserer seg på data vi har hentet ut fra registrene. Videre utviklet vi fire variabler basert på tidligere forskning, og det vi så som hensiktsmessig å undersøke. Data ble registrert i et Excel-skjema. Videre ble det overført til statistikkprogrammet SPSS¹. Ved hjelp av dette programmet har vi utformet tabeller for de fire variablene. Det er til sammen åtte tabeller, som viser prosentandelen fordelt på ulike kategorier i variablene. Vi har dermed forenklet lobbyregistrene til de to partiene, gjennom et kodeskjema. Det er altså kvantitativ metode som har blitt brukt.

For kvantitative studier er reliabilitet og validitet viktige begreper. «Reliabilitet knytter seg til undersøkelsens data: hvilke data som brukes, hvordan de samles inn, og hvordan de bearbeides» (Johannessen et. al, 2017, s. 231). Reliabilitet har derfor stor betydning for kvantitative studier. Poenget med å teste reliabiliteten til en undersøkelse, er for å finne ut hvor pålitelig undersøkelsen er. Dersom undersøkelsen har høy grad av pålitelighet, kan vi stole mer på forskningen som har blitt gjort. Er det dog lav grad av pålitelighet, er det større grunn til å være kritisk til forskningen som har blitt gjort. Validitet sikter til om undersøkelsen måler det vi ønsker at den måler (Johannessen et. al, 2017, s.232).

Denne undersøkelsen bygger på vår forståelse av lobbyregistrene. Det vil si at det er vi som har utviklet definisjonene av variablene, ut ifra hva vi mener er hensiktsmessig. Vi har brukt fire variabler for å kode registrene: type organisasjon, nærhet, sak og størrelse. Dette er variabler vi synes det er spennende å forske på, men de er ikke tilfeldig valgt.

Den første variabelen: hvilken type organisasjon som kontakter partiene, er en videreutvikling og tolkning av kategoriene Binderkrantz, Christiansen og Pedersen presenterer i sin forskning, på interessegruppers tilgjengelighet til byråkratiet, parlamentet og media, fra 2014. Dette er forskning gjort i Danmark, overføringsverdien av denne forskningen til det norske samfunnet, er derfor høy. Grunnen til dette er at de skandinaviske landene er sosialistiske land som er relativt like, og de blir ofte omtalt gjennom den nordiske modellen. For å finne ut hvilken kategori de forskjellige organisasjonene passet inn i, foretok

¹ Excel-filen ble importert til statistikkpakken SPSS av veileder. Veileder kjørte så ut frekvensfordelingene og krysstabellene i SPSS.

vi søk på internett. Noen av organisasjonene var vanskeligere å plassere enn andre, grunnet begrensninger i informasjonen om organisasjonen. Her har det vært fordelaktig at vi har vært to personer som har jobbet med denne undersøkelsen. På den måten kan vi diskutere og bli enige om plasseringene til organisasjonene.

I denne variabelen kunne vi også brukt de seks inndelingene Arnesen & Sivesind presenterte i sin rapport fra 2022, spesifisert i kapitlet: Frivillige organisasjoners politiske rolle og relasjon til staten. De bruker inndelingen: Kultur, idrett og religion (1), Utdanning, helse og sosial (2), Rettighets- og støttearbeid (3), Samfunnspolitisk arbeid (4), Næringsliv (5) og Yrkes- og fagforeninger (6). Grunnen til at vi ikke valgte denne inndelingen, er at rapporten ble publisert etter at vi var ferdig med utviklingen av kodeskjemaet. Vi kunne selvfølgelig endret kodeskjemaet, men vi så ikke dette som nødvendig. Siden inndelingene Arnesen & Sivesind har brukt, er relativt like de inndelingene vi hadde utviklet. (Arnesen & Sivesind, 2022, s. 23)

Den andre variabelen vi opprettet var størrelse. Denne variabelen ble også opprettet på bakgrunn av forskningen til Binderkrantz, Christiansen og Pedersen, fra 2014. De presenterer at det er stor sannsynlighet for at organisasjoner med store ressurser, enten i form av kunnskapsrike ansatte eller finansielle ressurser, vil forsøke å påvirke politiske partier. Vi så dermed at det var hensiktsmessig å si noe om størrelsen til organisasjonene som forsøkte å påvirke Rødt og MDG. Binderkrantz et. Al (2014), spesifiserte i artikkelen at mengden kunnskapsrike ansatte kan være en betydelig faktor. Derfor valgte vi å skille mellom antall ansatte og antall medlemmer (hvis organisasjonen var medlemsbasert). Som vi nevnte tidligere i metodekapitlet, er grunnen til dette, at en bedrift kan være liten hvis den har 50 ansatte. Samtidig kan en medlemsbasert organisasjon også være liten, hvis de har 5000 medlemmer. Hvis organisasjonen både hadde ansatte og var medlemsbasert, baserte vi størrelse på antall medlemmer til organisasjonen. Grunnen til dette er fordi antall medlemmer i en organisasjon sier noe om hvor mange interesser organisasjonen representerer. Vi mener altså at antall medlemmer veier mer enn antall ansatte. Her var det også tidvis vanskelig å finne ut antall ansatte eller antall medlemmer. Vi foretok også her, søk på internett for å komme frem til en konklusjon. De organisasjonene vi ikke fant ut av, ble plassert under kategorien usikker.

Denne variabelen avhenger altså av at organisasjonene har oppdaterte tall på hvor mange ansatte eller medlemmer de har, og at denne informasjonen ligger tilgjengelig på internett. Siden det ikke var alle som hadde denne informasjonen tilgjengelig, kan resultatet av denne variabelen bli svekket. Det kan være mange «mørketall», altså flere organisasjoner som burde blitt plassert i kategori 1, 2 eller 3, men ble plassert i den fjerde kategorien, grunnet manglende tilgjengelig informasjon. Her kunne vi også kontaktet organisasjonene direkte for å få korrekte antall medlemmer eller ansatte, men av tidsmessige grunner, ble ikke dette prioritert.

Den tredje variabelen vi valgte å opprette er nærhet. Denne variabelen opprettet vi basert på forskningen til Statsch & Berkhout (2019) og kapittel fem i rapporten Frivillige organisasjoner sivilsamfunnsrolle (Arnesen & Hansen, 2022, s.67). Forskningen til Statsch & Berkhout handler om interessegruppers relasjon til politiske partier. I denne artikkelen undersøker de om det er støttespillere eller motstandere som forsøker å påvirke partiet. I rapporten undersøker forskerne ideologisk nærhet mellom politiske partier og interessegrupper.

Her måtte vi også utvikle en egen definisjon av nærhet. Som tidligere nevnt har vi ikke noe grunnlag til å si noe om det politiske ståstedet til organisasjonene som er registrert i lobbyregistrene til MDG og Rødt. Det vi derimot kan si noe om, er om partiene støtter saken som diskuteres eller ikke. Dette fant vi ut ved å gå igjennom partiprogrammene til partiene. Det vanskelige med denne variabelen var å finne ut ståstedet til partiene, i saken som blir tatt opp. Det er ikke alltid det kommer tydelig frem i partiprogrammene eller på hjemmesiden til partiene, om dette er en sak partiene støtter eller ikke. Vi kunne valgt å kontakte partiene direkte, for å spørre om de støttet eller var motstander av saken. Grunnet tidsbegrensninger på denne oppgaven, ble ikke dette prioritert. Dette var grunnen til at vi valgte å opprette kategorien verken/eller. Saker hvor nærhet til partiet var utydelig, ble plasseres i den kategorien.

Den siste variabelen er kategorisering av sak. Fokuset her var å plassere saker som var av lik art eller innenfor det samme samfunnsområdet, under samme kategori. De tolv kategoriene vi opprettet her, er inspirert av partiprogrammer til ulike politiske partier på Stortinget. Grunnen til at vi valgte å gjøre det slik, er fordi forskjellige partiprogrammer er ment å dekke

forskjellige politiske områdene i samfunnet. Her tok vi blant annet inspirasjon fra partiprogrammet til Arbeiderpartiet, Høyre, Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Vi fokuserte på å lage grupper med brede definisjoner, men med tydelige skillelinjer. På denne måten kan vi se hvilke type saker, som dominerer på lobbyregistrene til Rødt og MDG. Det er også interessant å se om det er store ulikheter mellom de to partiene på denne variabelen. Her måtte vi også ta en avgjørelse rundt hva vi så på som hensiktsmessige kategorier. For enkelthetens skyld, kan det argumenteres for at noen av disse tolv gruppene kunne blitt slått sammen. Vi valgte å ikke gjøre dette, fordi vi ønsket tydelige skiller mellom de ulike områdene i samfunnet. Hadde vi slått sammen noen av gruppene, hadde resultatet på denne variabelen blitt mer generelt, og noen av nyansene vi var ute etter, kunne blitt borte.

Styrken til denne undersøkelsen er at vi er to personer som står bak denne forskningen. Gjennom diskusjon har vi blitt enige om alle definisjoner, variabler og kodet lobbyregistrene sammen. Variablene og kategoriene vi har utviklet er heller ikke tilfeldig, de er begrunnet i tidligere forskning. Dette kan være med på å styrke funnene. Det som kan svekke påliteligheten til denne oppgaven, er at vi selv har utviklet og tolket de variablene, som vi har sett på som hensiktsmessige. Andre kan være uenige i måten vi har definert og utviklet variabler på. Dette er noe vi mener er viktig å kunne diskutere. Vi oppfordrer dere derfor, til å være kritisk til undersøkelsen vår og funnene vi presenterer senere.

Denne type undersøkelse baserer seg altså på forskerne sine metoder under innsamling og tolkning av data. Denne undersøkelsen er avhengig av at partiene Rødt og MDG fører et riktig lobbyregister. Samtidig er den også avhengig av at vi har utviklet hensiktsmessige variabler, og at observasjonene har blitt plassert i den kategorien som passer observasjonen best. For å kunne teste reliabiliteten til undersøkelsen, må en ekstern person enten gå igjennom kodeskjemaet vi har utviklet, eller sammenligne funnene med andre lignende undersøkelser. På den måten kan de bekrefte eller avkrefte funnene vi har kommet frem til. Dette blir ofte omtalt som intern validitet (Johannessen et. Al, 2017, s.232).

Resultatene fra denne undersøkelsen kan til en viss grad generaliseres til å gjelde lignende case. Hvis funnene samsvarer med tidligere forskning, kan en anta at de samme funnene kan bli gjort hos andre lobbyregister til politiske partier. Dette kan være funn som viser hvilken type organisasjon som kontakter partiene mest, eller hvilken størrelse de fleste

organisasjonene har. Siden det bare er to partier på Stortinget som har et offentlig lobbyregister, må denne forskningen sammenlignes med undersøkelser fra andre land. Det å kunne overføre resultater fra denne undersøkelsen til andre liknende undersøkelser, blir ofte omtalt som ekstern validitet (Johannessen et. Al, 2017, s.233).

Det er de to minste partiene på Stortinget som har et offentlig lobbyregister. Dette gjør at det blir vanskelig å si noe om hvordan lobbyvirksomheten er rettet mot større partier. Vi kan anta at lobbyvirksomheten mot Arbeiderpartiet og Høyre er av en mye større skala, enn den rettet mot Rødt og MDG. Ettersom Arbeiderpartiet og Høyre er større partier med flere mandater på Stortinget. Disse partiene har altså mer makt i Stortinget. Det er også slik at per i dag, så er det Arbeiderpartiet som har den gjeveste ministerposten, nemlig statsministerposten. Dette kan ha stor betydning for hvor mange og hvem som forsøker å påvirke Arbeiderpartiet. Det er altså vanskelig å si noe om hvor ulik eller lik lobbyvirksomheten mot de store partiene er, sammenlignet med Rødt og MDG. Men tidligere forskning viser at deler av funnene kan generaliseres, spesielt når det kommer til størrelse på organisasjonen. Tidligere forskning tyder på at det er organisasjoner med store ressurser som kan dominere i lobbyvirksomheten rettet mot Stortinget, både når det kommer til gjennomslagskraft og hyppighet.

4 Presentasjon og drøfting av funn

I dette kapitlet skal vi presentere og drøfte funnene fra undersøkelsen vi har gjennomført. Det blir presentert åtte forskjellige tabeller, hvor $N = 435$. Hver av de fire variablene vi tidligere har presentert, har to tabeller knyttet til seg. Den ene tabellen sier noe om det generelle bildet, hvor Rødt og MDG blir sett på som én case, fordelt på de forskjellige kategoriene i variabelen. Den andre tabellen skiller mellom de to partiene, i prosent, fordelt på de forskjellige kategoriene i variabelen. I tabeller med mange kategorier, vil vi drøfte de kategoriene som skiller seg ut. I denne undersøkelsen vil det ikke være noe bortfall av enheter, siden datagrunnlaget vi har brukt er komplett. Av 435 henvendelser, er 266 av dem til Rødt og 169 til MDG. 61% av alle henvendelsene er altså til Rødt og 39% er til MDG.

4.1 Kontakt fordelt på type organisasjon

Tabell 3 – Lobbymøter fordelt på type organisasjon i perioden 2018-2021, i prosent

Typen	Prosent
Næringsorganisasjoner	24
Fagforeninger	18
Institusjonelle Grupper	12
Sosiale Grupper	5
Offentlig Interessegrupper	26
Faggrupper	1
Hobby og Fritidsgrupper	0
Interesseorganisasjoner	14
%	100

Det er flest henvendelser fra gruppen offentlige interessegrupper med 26 % av alle henvendelsene. Deretter følger næringsorganisasjoner med 24%, fagforeninger med 18% og interesseorganisasjoner med 14%.

Tidligere presenterte vi forventningen:

F1: Det vil være et flertall av henvendelser fra næringsorganisasjoner og fagforeninger i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

Slår man kategoriene næringsorganisasjoner og fagforeninger sammen, utgjør det 42%. Slår man derimot kategoriene offentlige interessegrupper og interesseorganisasjoner sammen, resulterer det i 40% av alle henvendelsene. Henvendelser fra næringsorganisasjoner og fagforeninger er omtrent like stor som andelen fra offentlige interessegrupper og interesseorganisasjoner. Dette stemmer ikke med vår forventning til funnene, siden vi forventet at et flertall av henvendelsene skulle være fra næringsorganisasjoner og fagforeninger.

Et uventet funn, er den høye andelen av offentlige interessegrupper og interesseorganisasjoner som utgjør totalt 40% av alle henvendelsene. Hvorfor er andelen så høy i denne kategorien? Vi antar at det har en sammenheng med innsnevringen av den korporative kanal. Det har ført til at organisasjoner må finne andre måter å påvirke

politikkutformingene på. Mangfoldet av interesser øker, dermed vil behovet for samordning være større. Samfunnet har altså blitt mer nypluralistisk.

Undersøkelsen presentert av Rommetvedt og Strømsnes (2022) viser at det er typene næringsorganisasjoner og fagforeninger som kontakter Stortinget oftest. Funnene i vår undersøkelse, samsvarer til en viss grad med funnene til Rommetvedt og Strømsnes. Samlet sett er det næringsorganisasjoner og fagforeninger som kontakter partiene oftest. Isolert sett, er det flest henvendelser fra offentlige interessegrupper.

Tabell 4 – Lobbymøter fordelt på type organisasjon og parti i perioden 2018-2021, i prosent

Typer	Rødt	MDG	Totalt
Næringsorganisasjoner	18	33	24
Fagforeninger	23	11	18
Institusjonelle Grupper	12	12	12
Sosiale Grupper	5	4	5
Offentlig Interessegrupper	29	22	26
Faggrupper	1	2	1
Hobby og Fritidsgrupper	0	0	0
Interesseorganisasjoner	13	16	14
%	100	100	100

I registeret til Rødt er det flest henvendelser fra offentlige interessegrupper og fagforeninger. For MDG er det flest henvendelser fra næringsorganisasjoner og offentlige interessegrupper.

Av kontakten fra næringsorganisasjoner ser vi en andel på 24% for begge partiene. Ser vi derimot på partiene hver seg, er henvendelsene til Rødt 18% og MDG 33%. Dette funnet er overraskende, siden det er en stor forskjell mellom partiene. Bakgrunnen for dette kan være at næringsorganisasjoner fokuserer på det grønne skiftet, og må omstille organisasjonen i takt med den økende bekymringen rundt miljøet. En av henvendelsene i denne kategorien er fra Equinor, selv om deres hovedaktiviteter for tiden ikke er helt forenelig med kjernepolitikken til MDG.

Ser vi derimot på kontakten fra fagforeninger, er det mer enn dobbelt så mange henvendelser til Rødt med 23% enn til MDG med 11%. Dette er nok fordi en stor del av kjernepolitikken til Rødt handler om et rettferdig arbeidsliv. Dette kommer tydelig frem på nettsiden til Rødt, der arbeidsliv er i første kolonne av politiske saker, noe som kan gjenspeile deres prioriteringer (Rødt, 2022b). Ser vi derimot på politikkområdene til Miljøpartiet De Grønne på nettsiden deres, er ikke temaet arbeidsliv representert som et av deres kjerneområder (MDG, 2022b).

Offentlige interessegrupper er gruppen med størst prosentandel for begge partiene med 26%. Mellom partiene er det en forskjell, henvendelsene til Rødt er på 29%, og henvendelsene til MDG er 22%. Mye av politikken til Rødt handler om frivillighet og felleskap, slagordet til partiet er «fordi felleskapet fungerer» (Rødt, 2022b). Dette kan gjøre partiet mer ettertraktet for offentlige interessegrupper å påvirke. Eksempler på organisasjoner i denne kategorien er blant annet Dråpen i Havet og Barnehageopprøret.

I kategorien vi opprettet, interessegrupper, ser vi nærmest en lik prosentandel med 13% hos Rødt og 16% hos MDG. Klare eksempler på interesseorganisasjoner som har kontaktet Rødt, er blant annet organisasjonen Nei til EU og hos Miljøpartiet De Grønne er Elbilforeningen.

4.2 Kontakt fordelt på størrelsen til organisasjonene

Tabell 5 - Lobbymøter fordelt på størrelsen til organisasjonene i perioden 2018-2021, i prosent

Størrelse	Prosent
Stor	43
Middels	15
Liten	7
Usikkert	35
%	100

Tidligere i oppgaven presenterte vi denne forventningen til funnene:

F2: Det vil være et flertall av grupper med store ressurser, både i form av ansatte og finansielle ressurser, i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

Undersøkelsen vi har gjennomført viser at 43% av alle organisasjoner som kontaktet Rødt og MDG i perioden 2018-2021, var store organisasjoner. Av henvendelsene til partiene, er 15% av organisasjonene middels store, 7% kategoriseres som liten og 35% av henvendelsene var det ikke mulig å kategorisere størrelsen til organisasjonen. Vi kan dermed bekrefte at forventningen vi hadde til dette funnet, stemmer. Det er et flertall av store organisasjoner som kontakter Rødt og MDG.

Det kan være flere grunner til at mange store organisasjoner kontakter partiene. Store organisasjoner representerer interessene til en stor mengde mennesker. Enten ved at de har mange ansatte i bedriften, eller ved at de har mange medlemmer. Det betyr at de kan ha en viktig rolle i samspillet med politikerne. Hvis politikerne er usikre på hvordan en politisk sak vil bli tatt imot, kan de be om synspunktene til de store organisasjonene. På den måten får de innsikt i hva en stor gruppe mennesker mener om saken, og til gjengjeld får organisasjonene innflytelse i utviklingen av offentlig politikk.

En annen grunn kan være at store organisasjoner ofte har store ressurser, eksempelvis i form av penger eller eiendeler (både finansielle og fysiske). Store ressurser har ofte en sammenheng med makt. Dette ser vi også fra forskningen til Binderkrantz et al. (2014), som

undersøkte interesseorganisasjoners tilgang til politiske arenaer. I undersøkelsen beskrev forskerne samfunnet som privilegert pluralisme. Det er altså de store organisasjonene som stiller sterkest i flere politiske arenaer. Resultatene i vår undersøkelse stemmer med denne forskningen. Et annet interessant punkt i denne variabelen, er den siste kategorien: usikker. Det var altså ikke mulig å finne ut av størrelsen til 35% av alle organisasjonene.

Tabell 6 - Lobbymøter fordelt på størrelsen til organisasjonene og parti i perioden 2018-2021, i prosent

Størrelse	Rødt	MDG	Totalt
Stor	35	56	43
Middels	18	11	15
Liten	7	6	7
Usikkert	40	27	35
%	100	100	100

Når det gjelder kontakt fordelt på størrelse til organisasjonen og parti, er kategoriene liten og middels ganske like, hos MDG og Rødt. Den store forskjellen mellom partiene, er ved kategoriene stor og usikker.

Hos MDG kategoriseres 56% av alle organisasjonene som store. Hos Rødt er tallet bare 35%. Dette er et interessant funn. Det kan være flere grunner til at denne kategorien er så liten hos Rødt. Bant annet er kategorien middels, større hos Rødt. Det er altså flere middels store organisasjoner som kontakter Rødt enn MDG. Dette kan ha noe med politikkprofilen til de to partiene å gjøre. Siden Rødt har en bredere politikkprofil, vil de tiltrekke seg flere forskjellige typer organisasjoner, som naturligvis vil variere i størrelse.

En annen grunn er at kategorien usikker er ganske stor hos Rødt. Hvorfor er det slik at det har vært vanskelig å plassere 40% av alle observasjonene under de tre første kategoriene? Det kan være fordi Rødt har vært dårligere til å fylle ut lobbyregisteret. I noen observasjoner i registeret til Rødt, kommer det rett og slett ikke frem hvilken organisasjon som har møtt partiet. Et eksempel på dette er tilfeller hvor de har skrevet opp to navn, men ikke hvilken organisasjon de representerer. Når disse personene igjen har forskjellige verv eller stillinger,

er det vanskelig å forstå hvem de representerer. Dette kan sies å være en svakhet i lobbyregisteret til Rødt og derfor en svakhet i datamaterialet.

Det kan også diskuteres hvorfor kategorien usikkert er så mye mindre hos MDG. Det kan være flere grunner til dette. For det første var MDG flinkere til å registrere navnet på hvilke organisasjoner som deltok på møtet. Hva kan være andre grunner til at flere store organisasjoner forsøker å kontakte MDG? MDG tiltrekker seg flere store nasjonale og internasjonale organisasjoner som WWF, Den Norske Turistforeningen, Statskraft og Amnesty. Miljø er også et omdiskutert tema som skaper engasjement blant befolkningen. Et eksempel på dette er vindkraft, som har engasjert både store bedrifter og enkeltpersoner. Et annet argument kan være at store organisasjoner ønsker å være med i politikktviklingen som påvirker dem. Enten ved å forsøke å styre politikktformingen i ønsket retning, eller for å holde seg oppdatert på hvilke tiltak som kan komme.

4.3 Kontakt fordelt på partienes nærhet til saken

Tabell 7 – Lobbymøter fordelt på nærhet til saken, i perioden 2018-2021, i prosent

Nærhet	Prosent
Støttespillere	66
Motstander	2
Verken eller	32
%	100

Tidligere i oppgaven presenterte vi denne forventningen:

F3: Flertallet av organisasjonene som tar kontakt med Rødt og MDG vil diskutere en sak som partiene støtter.

Det generelle bildet ved undersøkelsen av nærhet til saken, viser at forventningen til funnene stemmer. Hele 66% av sakene som diskuteres, er noe Rødt og MDG støtter.

Rødt og MDG er små partier på Stortinget. Dette kan ha en betydning for hvilke saker som organisasjoner forsøker å påvirke. I Stortingsperioden høsten 2017 til høsten 2021, hadde Rødt og MDG en representant hver på Stortinget (Valgdirektoratet, 2018). Etter Stortingsvalget høsten 2021 økte antall representanter, Rødt fikk åtte og MDG fikk tre representanter (Valgdirektoratet, 2021).

Partiene har altså ikke mye makt alene på Stortinget, sammenlignet med andre store partier. Dette kan ha en betydning for hvilke saker organisasjoner diskuterer med partiene. Organisasjonene vil heller diskutere saker partiene støtter, enn motsatt. En grunn til dette kan være at organisasjonene heller vil styre retningen i saker som partiene støtter, enn å forsøke å overtale partiene til å endre mening. Siden dette er ekstremt ressurskrevende for organisasjoner å gjøre. Det kan også være en strategi fra organisasjonene sin side, de vil få med flere av partiene som de vet støtter saken, til å utforme de samme meningene angående saken. På denne måten vil organisasjonene få med seg flere av partiene på Stortinget, og de kan sammen ha større gjennomslagskraft. Organisasjonene kan altså søke støtte til saken fra flere hold.

Tabell 8 - Lobbymøter fordelt på nærhet til saken og parti i perioden 2018-2021, i prosent

Nærhet	Rødt	MDG	Totalt
Støttespillere	69	61	66
Motstandere	3	1	2
Verken eller	28	38	32
%	100	100	100

Det første vi legger merke til i denne tabellen, er at i 69% av tilfellene støtter Rødt saken som diskuteres. På den annen side støtter MDG 61% av sakene som diskuteres, det kan være flere grunner til at MDG har lavere prosentandel her enn Rødt.

MDG kjennetegnes som ensaksparti, med miljø som kjernesak. For det første kan dette føre til utydighet rundt meningen deres i andre saker. De kan være så fokuserte på denne ene saken, og dermed har de mindre fokus på andre saker. Dette kan igjen føre til at de ikke har prioritert tid til å skape meninger rundt andre temaer. For det andre kan det være en bevisst strategi av MDG. De vil skille seg ut, med en tydelig og nesten radikal partiprofil. For å unngå å bli for like andre partier, som også fokuserer mye på miljø, er de bevisst uklare i meninger om andre temaer enn miljø.

For det tredje kan det være at de forsøker å være blokkuavhengige. Partiet er et sentrumparti som ikke vil identifisere seg med verken venstresiden eller høyresiden på den politiske aksene. Siden denne delen av partiprofilen deres er uklar, kan det også være vanskelig for organisasjoner å vite om partiet støtter saken som diskuteres eller ikke. Dette kan være en grunn til at i 38% av sakene som har blitt diskutert, kommer det ikke tydelig frem om MDG er støttespiller eller motstander. Dette skiller seg fra Rødt sitt lobbyregister, hvor 28% av alle sakene er under kategorien verken eller.

Rødt kan regnes som støttespiller til hele 69% av sakene. En grunn til at dette tallet er såpass høyt, kan være at den politiske profilen til Rødt er vesentlig bredere og tydeligere enn MDG sin. Rødt har flere områder som kjernesaker, enn MDG. De er også mye tydeligere i sin politikk enn MDG. Dette gjør det lettere for organisasjoner å finne ut om Rødt støtter saken som diskuteres eller ikke.

Et interessant funn med denne variabelen, er at Rødt er motstander av saken i 3% av alle tilfellene. Det er altså 7 tilfeller i perioden 2018-2021, hvor Rødt ikke støtter saken. Kontra hos MDG, som er motstander av 2 saker. En av sakene Rødt ikke støtter, er kraftkabelen NorthConnect. Dette kommer frem på deres hjemmeside. Dette er en sak med høyt konfliktnivå og stor uenighet, både mellom politiske partier og innad i befolkningen i landet. Dette styrker hypotesen til Statsch og Berkhout (2019, s.3) som sier at: Hvis saken har et høyt konfliktnivå, er det større sjanse for at organisasjoner vil forsøke å påvirke både støttespillere og motstandere.

4.4 Kontakt fordelt på sak og parti

Tabell 9 - Lobbymøter fordelt på type saksfelt i perioden 2018-2021, i prosent

Saksfelt	Prosent
Arbeidsliv og Velferd	8
Kommunal og Distriktpolitikk	7
Finans- og Næringspolitikk	12
Helse og Omsorg	10
Barnehage, Utdanning og Forskning	3
Justis og Forsvar	8
Klima, Miljø og Energi	18
Kultur, Idrett og Frivillighet	2
Utenriks relatert	8
Samferdsel og Transport	8
Mangfold og Likestilling	1
Andre	15
%	100

Tidligere presenterte vi denne forventningen:

F4: I lobbyregistrene til partiene forventer vi å finne et flertall av saker som handler om miljø.

Funnene i undersøkelsen viser at det er flest henvendelser angående klima, miljø og energi med 18%. Etterfulgt av kategorien andre med 15%, deretter følger finans- og næringspolitikk med 12% og helse og omsorg med 10%. Forventning fire viser seg å stemme. Det er flest lobbymøter om klima, miljø og energi, en grunn til dette kan være at miljø har stått sterkt på den politiske dagsorden de siste årene. Det ligger litt i partiets navn, Miljøpartiet De Grønne at kjerneområdet deres bygger på prioriteringen av miljøet. Et av Rød sine kjerneområder er «rettferdig miljøpolitikk» (Rødt, 2022b). Det er klart at miljø er et viktig politikkområde for begge partiene. Vi skal videre ta for oss kontakten med partiene fordelt på sak og parti.

Tabell 10 - Lobbymøter fordelt på type saksfelt og parti i perioden 2018-2021, i prosent

Saksfelt	Rødt	MDG	Totalt
Arbeidsliv og Velferd	12	1	8
Kommunal og Distriktpolitikk	10	2	7
Finans- og Næringspolitikk	11	14	12
Helse og Omsorg	15	2	10
Barnehage, Utdanning og Forskning	4	2	3
Justis og Forsvar	12	2	8
Klima, Miljø og Energi	11	29	18
Kultur, Idrett og Frivillighet	2	2	2
Utenriks relatert	10	5	8
Samferdsel og Transport	7	9	8
Mangfold og Likestilling	1	1	1
Andre	6	30	16
%	100	100	100

Tidligere i oppgavene presenterte vi to forventninger:

F5: I MDG sitt lobbyregister forventer vi at flertallet av henvendelser vil diskutere miljø som sak.

F6: I Rødt sitt lobbyregister forventer vi at det vil være større variasjon i hvilke saker som diskuteres.

Blant kategoriene hvor andelen er lik, finner vi blant annet finans- og næringspolitikk med 11% av henvendelsene hos Rødt og 14% hos MDG. Denne likheten bunner nok ut i at finans og næring som politikkområde dekker flere sider av samfunnet, på tvers av individuell politikk. Rødt er imot kapitalisme, hvor MDG fokuserer mer på et grønt næringsliv. Eksempler på saker under kategorien er våpeneksport og oppdrettsnæringen. Under kategorien kultur, idrett og frivillighet, er prosentandelen lik for begge partiene med 2%.

Ved kategorien arbeidsliv og velferd er henvendelser til Rødt på 12 % og MDG på 1%.

Hvorfor er det så stor forskjell mellom partiene? Dette er nok grunnet at en av kjernesakene til Rødt er arbeidsliv, arbeidsliv er noe mindre prioritert hos MDG. I kategorien Kommunal og distriktpolitikk er henvendelsene 10% til Rødt og 2% til MDG. Dette er nok fordi Rødt har et bredere politisk saksfelt. Blant saker under kategorien finner man lokalsykehus i Kirkenes og fjordkrysning via Jeløy.

En annen kategori med store forskjeller er helse og omsorg. Kategorien utgjør totalt 10% av alle henvendelser, men for partiene så utgjør kategorien 15% hos Rødt og 2% hos MDG. Ingen av partiene sine kjerneområder er innenfor helse. Det er derimot forskjell i partienes politiske ståsted overfor helse og omsorg. MDG ønsker et sterkt offentlig helse- og omsorgstilbud, med innslag av ideelle og private aktører. Rødt ønsker derimot en profittfri velferd med likeverdig tjenester til alle. Eksempler på saker som har blitt diskutert er barnevern og sykehussituasjonen i Oslo.

I kategorien justis og forsvar er andelen 12% til Rødt og 2% til MDG. Rødt er en aktiv motstander av NATO, og ønsker at Norge skal melde seg ut av alliansen. Politikken til Rødt består av sterke meninger rundt temaet justis og forsvar. Dette kan være en av grunnene til at flere henvender seg til Rødt. MDG er derimot ingen aktiv deltager når det gjelder forsvarspolitikken, dette kan forklare at antall henvendelser i denne kategorien bare er 2%.

Kategorien med høyest prosentandel er Klima, Miljø og Energi. Fordelingen er som følger: 11% av henvendelsene til Rødt og for MDG er det ikke overaskende at andelen er på 29%. Dette bekrefter forventning fem, om at flertallet av henvendelser til MDG vil handle om miljø. Det er nok fordi miljø er en del av kjernepolitikken til MDG. Vindkraft er også et tema som har blitt diskutert gjentatte ganger for begge partiene. Partiene har et ulikt ståsted angående vindkraft, Rødt sier nei til ny vindkraftutbygging i Norge (Rødt, 2022b), men MDG derimot ønsker vindkraft i områder med eksisterende inngrep og infrastruktur (MDG, 2022b).

Kategorien Andre tar for seg temaer som ikke passer inn under andre kategorier. Kategorien er den største for antall henvendelser til MDG med 30%, og 6% til Rødt. Dette er en svakhet i lobbyregisteret til MDG. Lobbyregisteret er for dårlig registrert, og det er flere henvendelser uten tema for saken. Det er blant annet flere temaer som «kontaktmøte» og henvendelser blir registrert som «oppdatering av saker» uten å beskrive hvilke saker det er snakk om.

Våre forventninger til funnene i lobbyregistrene til Rødt og MDG viser seg å stemme. Klima, Miljø og Energi er den kategorien som er størst ved totale henvendelser for begge partiene. Kategorien som er størst hos MDG er Andre, men det skyldes mangelfull registrering i lobbyregisteret. Forventningen knyttet til registeret til Rødt viser seg å stemme, andelen av

saker som diskuteres er jevnere blant de ulike kategoriene, dermed er det større variasjon i sakene som diskuteres.

5 Oppsummering, diskusjon og konklusjon

Stortinget har fått en betydelig større rolle de siste 60 årene. Etter andre verdenskrig satt Arbeiderpartiet i regjering i 30 år. Den norske statsviteren Stein Rokkan stiller da spørsmålet: Hvordan kan opposisjonen påvirke sittende regjering, når stemmegivning ser ut til å ha liten innvirkning (Rokkan, 1987, s.67). På denne tiden var det svært vanskelig for partiene i opposisjon å få gjennomslag for politikken sin. Men Rokkan presiserer at det finnes andre kanaler for å fremme politisk innflytelse. En av disse kanalene er gjennom den korporative kanal, hvor organisasjoner kan påvirke politikkkutformingene gjennom blant annet råd og utvalg.

Den første maktutredningen fra 1973, presenterte et viktig skille. I utredningen legger de frem tesen om at det norske samfunnet har blitt en segmentert stat. De argumenterer for at det har skjedd en reell maktforskyvning fra Stortinget og Forvaltningen, over til organisasjonene (Rommetvedt, 2017, s. 15). Dette forsøkte Willoch sin regjering å endre. Tidlig på 1980-tallet kuttet de kraftig i antall statlige utvalg og komiteer, nettopp for å minske makten organisasjonene hadde gjennom denne kanalen.

En nedgang i statlige komiteer og utvalg førte til en innsnevring av den korporative kanal, og færre organisasjoner fikk innpass i politikkkutviklingen enn tidligere. Konsekvensen var at organisasjonene måtte finne andre måter å påvirke politikken på. Det skjedde dermed et skifte, fra korporatisme til økende grad av lobbyisme.

Den økende graden av lobbyisme de siste tiårene, har utløst en diskusjon angående oppretting av et offentlig lobbyregister. Dette er ikke bare en diskusjon som pågår i Norge, det er flere europeiske land som også diskuterer dette. Det har også vært en diskusjon rundt lobbyisme i EU. EU bestemte at det skulle opprettes et offentlig lobbyregister, for å fremme åpenhet rundt EU-politikken. I Norge er det kun to politiske partier på Stortinget som har valgt å frivillig opprette et lobbyregister, partiet Rødt og Miljøpartiet De Grønne. I tillegg har lokallaget Bærum Arbeiderparti, valgt å opprette et lobbyregister. Ingen har tidligere forsket på lobbyregistrene til politiske partier i Norge, derfor har vi valgt å gjøre det i denne oppgaven.

Formålet med denne bacheloroppgaven var å studere og forstå lobbyaktiviteten rettet mot Stortinget, gjennom partiene Rødt og Miljøpartiet De Grønnes sine lobbyregistre.

Hovedproblemstillingen som ligger til grunn for denne bacheloroppgaven er:

Hva kjennetegner lobbyvirksomheten rettet mot Miljøpartiet De Grønne og Rødt, og hvordan kan man forstå denne aktiviteten.

For å svare på denne problemstillingen, gjennomførte vi en undersøkelse av lobbyregistrene til MDG og Rødt. For å belyse denne overordnede problemstillingen utformet vi et kodeskjema med fire variabler. Vi utviklet også seks ulike forventninger til funnene i undersøkelsen. Disse forventningene er først og fremst basert på det vi har sett på som hensiktsmessig å trekke ut fra tidligere forskning. Med hensiktsmessig, mener vi: det vi mener er relevant å trekke ut fra tidligere forskning på temaet. Et av målene med denne oppgaven har vært å forsøke å fylle en liten del av kunnskapshullet som er på dette temaet i Norge.

Den første variabelen vi skal ta for oss for å besvare problemstillingen er type organisasjon.

Til denne variabelen utviklet vi en forventning til funnene:

F1: Det vil være et flertall av henvendelser fra næringsorganisasjoner og fagforeninger i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

Ser vi på kategoriene isolert sett, er det overraskende at andelen i offentlige interessegrupper er høyest, med 26%. Deretter følger næringsorganisasjoner med 24% og til slutt fagforeninger med 14% av henvendelsene. Ser vi på kategoriene samlet sett er andelen blant henvendelsene fra næringsorganisasjonene og fagforeningene på 42%. Dersom vi legger sammen offentlige interessegrupper og interesseorganisasjoner, utgjør det 40%. Vi kan dermed si at kategoriene er omtrentlig like store. Dette stemmer ikke med den første forventningen vår.

I denne variabelen er funnene fra partiene ulike. Rødt blir kontaktet flest ganger av offentlige interessegrupper og MDG blir kontaktet flest ganger av næringsorganisasjoner. Den kategorien som er mest lik kjernesakene til partiet, virker å være størst. Det vil si at siden en av kjernesakene til Rødt er likhet og fellesskap, er det rasjonelt at kategorien offentlige interessegrupper er størst.

Den andre variabelen er størrelse, hvor store er organisasjonene som tar kontakt. Til denne variabelen utviklet vi en forventning til funnene:

F2: Det vil være et flertall av grupper med store ressurser, både i form av ansatte og finansielle ressurser, i lobbyregistrene til Rødt og MDG.

Funnene bekrefter forventningen vår og støtter tidligere forskning på temaet. Av alle som kontakter partiene regnes 43% som store organisasjoner. Hos Rødt kategoriseres 35% av alle organisasjonene som tar kontakt som store. Det samme ser vi hos MDG, hvor 56% av alle organisasjonene kategoriseres som store. Det at vi finner de samme funnene i registrene til MDG og Rødt, styrker sannsynligheten for at vi kan finne de samme funnene i lobbyregistre til andre partier.

Den tredje variabelen er nærhet, er partiene støttespillere, motstandere av saken, eller er de verken eller. Til denne variabelen utviklet vi en forventning:

F3: Flertallet av organisasjonene som tar kontakt med Rødt og MDG vil diskutere en sak som partiene støtter.

Det generelle bildet viser at i 66% av tilfellene støtter partiene saken som diskuteres. Rødt støtter saken i 69% av tilfellene, MDG støtter saken i 61% av tilfellene. Dette er i tråd med forventningen vi utformet.

Den siste variabelen er sak - hvilke saker blir tatt opp flest ganger på lobbymøtene. Til denne variabelen utviklet vi tre forventninger:

F4: I lobbyregistrene til partiene forventer vi å finne et flertall av saker som handler om miljø.

F5: I MDG sitt lobbyregister forventer vi at flertallet av henvendelser vil diskutere miljø som sak.

F6: I Rødt sitt lobbyregister forventer vi at det vil være større variasjon i hvilke saker som diskuteres.

Saken som diskuteres mest, på tvers av partiene er: klima, miljø og energi med 18% av henvendelsene. Våre forventninger stemmer, da kategorien som diskuteres mest hos MDG er klima, miljø og energi. Blant henvendelsene til Rødt, er det en jevnere andel blant sakene

som oftest diskuteres. Det er kun en variasjon på 5% som skiller den største kategorien fra den syvende største.

For å besvare hovedproblemstilling kort: Av organisasjoner som henvender seg til partiene MDG og Rødt, er andelen av offentlige interessegrupper og næringsorganisasjoner størst. Organisasjonene som kontakter er i 43% av sakene, store. Blant sakene som diskuteres, er partiene støttespillere i 66% av tilfellene og saken som diskuteres mest er klima, miljø og energi.

Rødt og MDG er to av de minste partiene på Stortinget. Derfor er det knyttet usikkerhet rundt om funnene fra denne undersøkelsen, kan forventes å være like hos andre partier på Stortinget. Vi mener at det kan være mange likhetstrekk mellom funnene i denne undersøkelsen og eventuelle funn ved en undersøkelse av andre lobbyregistre til partier på Stortinget. Det første vi tror er at jo likere andre partier er Rødt og MDG, jo flere likheter vil en undersøkelse av det partiet ha med denne undersøkelsen. Med dette mener vi at ved en undersøkelse av et eventuelt lobbyregister til Sosialistisk Venstreparti, vil det være flere like funn med denne undersøkelsen, enn en undersøkelse av et eventuelt lobbyregister til Fremskrittspartiet. Dette er fordi SV og Rødt har mer til felles politisk og ideologisk enn FrP og Rødt. Vi tror også at det generelt er flere store organisasjoner som kontakter politiske partier. Flere mindre organisasjoner vil ikke få innpass eller bli hørt i møtene med politiske partier, siden de representerer mindre grupper i samfunnet. Vi antar derfor at de vil forsøke andre kanaler for å oppnå politisk innflytelse, eksempelvis gjennom mediene.

Vi tror også at næringsorganisasjoner og fagforeninger vil være dominerende aktører i lobbymøter med andre partier. Men vi tror også at det er et skille mellom partiene på venstresiden og høyresiden av den politiske aksene. Vi tror at partiene på høyresiden av aksene oftest vil bli kontaktet av for eksempel arbeidsgiverorganisasjoner, og partier på venstresiden oftest vil bli kontaktet av fagforeninger. Når det kommer til hvilke type saker som blir diskutert på lobbymøter med andre partier, tror vi at det vil være en betydelig større variasjon enn det vi har funnet hos Rødt og MDG. Større partier vil også oftere bli kontaktet av organisasjoner hvor partiene ikke støtter saken som diskuteres.

For partier som er større enn Rødt og MDG, antar vi at lobbyaktiviteten rettet mot partiene vil være av betydelig større skala. Vi forventer også at det er en større grad av profesjonell

lobbyisme rettet mot de større partiene. Dette er noe videre forskning kan gi oss innblikk i. På den måten kan vi få mer inngående kunnskap i lobbyvirksomheten rettet mot Stortinget. Slik forskning vil også gi oss viktig kunnskap om hvordan demokratiet i Norge fungerer i dag.

5.1 Forslag til videre forskning

Undersøkelsen i denne bacheloroppgaven har gitt et lite innblikk i lobbyvirksomheten rettet mot Stortinget. Siden dette ikke har blitt forsket på tidligere, vil en studie av eventuelle lobbyregistre til andre partier, bidra til å kartlegge flere deler av lobbyvirksomheten i Norge. Videre forskning vil også bidra til viktig kunnskap, i debatten om oppretting av et offentlig lobbyregister for alle politiske partier i Norge. Vi mener at denne undersøkelsen er med på å vise at lobbyregistrering er noe som må forskes mer på i Norge. Undersøkelsen vår viser at det ofte er næringsorganisasjoner, fagforeninger og offentlig interessegrupper som kontakter Rødt og MDG. Undersøkelsen viser også at det er flest store organisasjoner som kontakter partiene og at saken som diskuteres, ofte ligger tett opp til kjernepolitikken til partiene. Næringsorganisasjoner representerer ofte private interesser. Hvilken innvirkning har lobbymøter på offentlig politikkutforming? Er det slik at det er de store organisasjonene som styrer politikkutforming i Norge? Er det da de folkevalgte eller er det de store organisasjonene som tar politiske beslutninger? Hvis det er slik at det er de store organisasjonene som styrer politikkutforming, har det store konsekvenser for demokratiet i Norge.

Videre forskning på dette temaer kan bringe kunnskap og informasjon om hvordan politiske beslutninger blir tatt. Videre forskning vil også bidra til økt kunnskap rundt det norske folkestyret og demokratiet. Hvor mye makt har enkeltmennesket? Videre er det også interessant å undersøke lobbyvirksomheten rettet mot lokalpolitikk, spesielt rettet mot kommuner. Er det noen likhetstrekk mellom lobbyvirksomheten rettet mot Stortinget og mot kommunene? Denne undersøkelsen tar ikke for seg hvor mye organisasjonene klarer å påvirke de politiske partiene, dette er noe videre forskning kan være med på å belyse.

Litteraturliste

Arnesen, Daniel og Hansen, Wibeke Wøien. (2022). Koalisjoner og politisk innflytelse. I Karl Henrik Sivesind og Bernard Enjolras (red.) *Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022: 3. Bergen/Oslo. 2022

Arnesen, Daniel og Sivesind, Karl Henrik. (2022). Frivillige organisasjoners politiske rolle og relasjon til staten. I Karl Henrik Sivesind og Bernard Enjolras (red.) *Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022: 3. Bergen/Oslo. 2022

Binderkrantz, S. A., Christiansen, M., P. & Pedersen, H., H. (2014) *Interest Group Access to the Bureaucracy, Parliament, and the Media*.
<https://doi.org/10.1111/gove.12089>

Engelstad, Fredrik; Meyer, Siri; Selle, Per; Skjeie, Hege & Østerud, Øyvind (2003). *Makt og demokrati*. Sluttrapport fra Makt- og demokratiutredningen. NOU - Norges offentlige utredninger. ISSN 0333-2306. (19), s 1- 100

Enjolras, Bernard. (2022). Organisasjonenes tilgang til påvirkningsarenaer. I Karl Henrik Sivesind og Bernard Enjolras (red.) *Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022: 3. Bergen/Oslo. 2022

Espeli, H. (1999) *Lobbyvirksomhet på Stortinget*. Oslo: Tano Aschehoug.

Gullberg, A.T og Helland, L. (2003) *Profesjonell lobbyisme: Norske elitors bruk og holdninger*. Oslo: Resonans AS.

Johannesen, A., Tufte, P.A & Christoffersen, L. (2019) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Abstrakt forlag
[Lest: 10. februar 2022]

MDG (2022a) *Lobbyregister* [Internett]. Miljøpartiet De Grønne. Tilgjengelig fra:
<https://www.mdg.no/lobbyregister> [Lest: 10. februar 2022]

MDG (2022b) *Politikkområder* [Internett]. Miljøpartiet De Grønne. Tilgjengelig fra:
<https://www.mdg.no/politikkomrader> [Lest: 20. februar 2022]

MDG (2022c) *Helse og Omsorg* [Internett]. Miljøpartiet De Grønne. Tilgjengelig fra:
https://www.mdg.no/helse_og_omsorg [Lest: 28. april 2022]

Nordby, T. (1994). *Korporatisme på norsk 1920-1990 (1. utg.)*. Universitetsforlaget

Rokkan, S. (1987) *Stat, nasjon, klasse – Essays i politisk sosiologi*. Oslo: Universitetsforlaget

Rommetvedt, H. (2017) *politikken allmengjøring. Stortinget, regjeringen og de organiserte interessene i et nypluralistisk demokrati (3. utg.)*. Fagbokforlaget

Rommetvedt, Hilmar og Kristin Strømsnes. 2022. Organisasjonenes kontakt og påvirkning sett fra myndighetenes og mediernes synsvinkel. I Karl Henrik Sivesind og Bernard Enjolras (red.) *Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022: 3. Bergen/Oslo. 2022

Rødt (2022a) *Lobbyregister* [Internett]. Rødt. Tilgjengelig fra: <https://roedt.no/lobbyregister>
[Lest: 10. februar 2022]

Rødt (2022b) *Politikken* [Internett]. Rødt. Tilgjengelig fra: <https://roedt.no/politikken> [Lest: 20. februar 2022]

Sandvik, H. (2019) Makt uten mandat: *Profesjonell lobbyisme i et nykorporativt landskap* [masteravhandling]. Universitetet i Oslo.

Sivesind, Karl Henrik og Bernard Enjolras (red.) 2022. *Frivillige organisasjoners sivilsamfunnsrolle: påvirkningsstrategier og tilgang til politiske beslutningsfora*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Rapport 2022: 3. Bergen/Oslo. 2022

Statsch, P. & Berkhout, J. (2019) *Lobbying and policy conflict: explaining interest groups' promiscuous relationships to political parties*. *Int Groups Adv* 9, 1–20 (2020).

<https://doi.org/10.1057/s41309-019-00072-x>

Stortinget. (2018) [Internett]. *Voteringsoversikt for sak; representantforslag om innføring av lobbyregister*. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/Voteringsoversikt/?p=69788&dnid=1> [Lest: 16. mars 2022]

Stortinget. (2022a) [Internett] *Ordbok*
<https://www.stortinget.no/no/Stottemeny/Ordbok/?diid=L#primaryfilter> [Lest: 12. mai 2022]

Stortinget. (2022b) [Internett]. *Representantforslag om innføring av lobbyregister*.
<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=88756> [Lest: 2. mai 2022]

Valgdirektoratet. (2018, 26. februar). [Internett]. *Stortingvalget 2017*.
<https://valgresultat.no/?type=st&year=2017> [Lest: 2. mai 2022]

Valgdirektoratet. (2021, 21. september). [Internett]. *Stortingvalget 2021*.
<https://valgresultat.no/?type=st&year=2021> [Lest: 2. mai 2022]